

40-093 KATOWICE
ul. Słowackiego 14
tel/fax (032) 253 91 82
e-mail - brmkatowice@poczta.onet.pl
NIP: 634-012-90-61
Bank Śląski SA w Katowicach Konto Nr 16 1050 1214 1000 0007 0000 9632

BIURO ROZWOJU MIASTA " K A T O W I C E " - **SPÓŁKA Z O.O.**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA W REJONIE UJEJSCA

Autor:

mgr inż. arch. Elżbieta Joseph - Tomaszewska

współpraca:

mgr Jakub Skarszewski

lic. Marcin Tomczyk

tech. Grażyna Wieczorek

Katowice,

sierpień 2011 r. – październik 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. FUNKCJE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU	5
3. CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	6
3.1. Cechy i właściwości elementów przyrodniczych i ich powiązania	6
3.1.1. Powierzchnia ziemi, budowa geologiczna i kopaliny	6
3.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne	7
3.1.3. Klimat i topoklimat	8
3.1.4. Struktura przyrodnicza, bioróżnorodność i powiązania z otoczeniem	9
3.1.5. Krajobraz kulturowy	10
3.2. Struktura elementów środowiska w powiązaniu z otoczeniem	11
3.3. Zmiany dotychczasowe i tendencje zmian w środowisku	12
3.4. Ochrona prawna zasobów środowiska	12
3.5. Jakość i zagrożenia środowiska	13
4. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	15
5. UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNE	16
5.1. Przydatność terenów dla funkcji użytkowych	16
5.2. Tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie z uwagi na cechy zasobów środowiska i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej	17
5.3. Ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska oraz występowania uciążliwości i zagrożeń	18
6. USTALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	19
7. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	21
7.1. Ustalenia wstępne	21
7.2. Cele rozwoju gminy i ochrony środowiska, a rozwiązania projektu planu	22
7.3. Ocena projektu planu w aspekcie przydatności terenów dla różnych form zagospodarowania obszaru	24

7.4. Ocena projektu planu w aspekcie funkcjonowania struktury przyrodniczej w powiązaniu z otoczeniem	25
7.5. Wpływ zmian w zagospodarowaniu przestrzeni na elementy środowiska	27
7.5.1. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na powierzchnię ziemi	27
7.5.2. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na wody powierzchniowe i podziemne	27
7.5.3. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na warunki aerosanitarne i klimat akustyczny	28
7.5.4. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na zasoby przyrody i krajobrazu kulturowy	29
7.6. Szczególne zagrożenia środowiska	30
7.7. Metody analizy skutków realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	31
8. STRESZCZENIE	31
9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	34
ZAŁĄCZNIKI	
1. Synteza uwarunkowań ekofizjograficznych w skali 1:5000	
2. Prognoza oddziaływania ustaleń planu na środowisko w skali 1:2000 (pomniejszenie 1:4000)	

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w Dąbrowie Górniczej w rejonie Ujejsca obejmujący teren od lasu przysiółka Granice na północy do skrzyżowania ul. Ujejskiej z drogą ekspresową S1 na południu, i od tejże drogi oraz granicy administracyjnej miasta na zachodzie, po przysiółek Pilecko i drogi polne na wschodzie.

Projekt sporządzono w oparciu o Uchwałę Nr XXX/520/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej dnia 24 września 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca”.

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Zawartość prognozy odpowiada zakresowi i stopniowi szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu przedmiotowego mpzp określonym w piśmie: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach (RDOŚ-24-WOOS/7041/960/09/rk z dnia 15 grudnia 2009 r.).

Główne cele prognozy to:

- eliminowanie na etapie sporządzania planu, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju danego obszaru i jego otoczenia przez równoległe prowadzenie prac nad projektem planu i prognozą,
- wprowadzenie zapisu ustaleń zapewniających możliwość działalności gospodarczej i zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zapewnieniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych.

W przyjętej **metodzie opracowania** prognoza określa, analizuje i ocenia:

- skutki dla wszystkich elementów środowiska, jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- stan i funkcjonowanie środowiska przy braku realizacji ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i dotychczasowych tendencjach zmian,
- rozwiązania planu z punktu widzenia:
 - zgodności projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym,
 - zgodności z przepisami prawa,
 - skuteczności ochrony różnorodności biologicznej,
 - właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania z pozostałymi terenami,
 - przewidywanych w planie warunków zagospodarowania terenów wynikających z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarki zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
 - zagrożeń dla środowiska i ludzi wynikających z ustaleń planu,
 - skutków dla istniejących form ochrony przyrody,
 - zmian w krajobrazie.

Prognoza, w sytuacji niekorzystnych dla środowiska ustaleń planu wskazuje możliwość wprowadzenia:

- rozwiązań alternatywnych,
- działań w zakresie łagodzenia niepożądanych skutków,
- działań kompensujących negatywny wpływ na środowisko.

Metoda pracy sprowadza się do czterech etapów polegających na:

- zebraniu informacji wejściowych (kartograficznych, planistycznych, inwentaryzacyjnych, formalno-prawnych, programów, opracowań specjalistycznych i innych)
- analizie materiałów, ocenie stanu i zagrożeń środowiska wraz z wnioskowaniem do projektu planu
- współdziałaniu z autorami w trakcie sporządzania projektu planu zagospodarowania przestrzennego z pozycji ochrony zasobów środowiska i tworzenia warunków dla zachowania zdrowia mieszkańców
- sporządzenie zapisu przedmiotowej prognozy i załączników graficznych.

Podstawy prawne prognozy to przede wszystkim:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2006, Nr 129, poz. 902 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Ponadto w pracach nad prognozą oparto się o przepisy zawarte w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Tekst jednolity Dz. U. 2012, Nr 0, poz. 647)
- Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 19, poz. 115, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Tekst jednolity Dz. U. 2011, Nr 163, poz. 981),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. (Tekst jednolity Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Tekst jednolity Dz. U. z 2010r., Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Tekst jednolity Dz. U. 2005, Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003, Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004, Nr 92, poz. 880, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008, Nr 201, poz. 1237)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2007, Nr 75, poz. 493)
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008, Nr 199, poz. 1227)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz

szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzenie map akustycznych oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami (Dz. U. 2007, Nr 1, poz. 8)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 192, poz. 1392)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005r. w sprawie wymagań substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, których wprowadzenie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodno-prawnego (Dz. U. Nr 233, poz. 1988)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)

Podstawę merytoryczną opracowania prognozy stanowią:

1. Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca (BRM „Katowice” Sp. z o.o. - sierpień 2010 r.),
2. Raport oddziaływania na środowisko dla zadania „Przebudowa drogi krajowej nr 1 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Podwarpie – Dąbrowa Górnicza, km 14+00 - 20+500” (WASCO S.A. Gliwice-październik 2010r.)
3. Aktualne informacje dotyczące powiązań drogi krajowej z obszarem opracowania i jej uciążliwości akustycznej (2012r.)

2. FUNKCJE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU [1,2,3]

Większość obszaru zajmują tereny porolne sporadycznie użytkowane jeszcze rolniczo. Stopniowo są zajmowane pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Mieszkalnictwo to obecnie zdecydowanie dominująca funkcja Ujejsca.

Zabudowa mieszkaniowa (i usługowo-produkcyjna) koncentruje się przy głównych ulicach:

- na osi północ – południe przy ciągu ulic Ujejskiej i W.Broniewskiego
- na kierunkach wschód – zachód przy ciągu ulic: Ujejskiej i Olimpijskiej oraz przy ul. Krynicznej.

Najgęstsza zabudowa o tradycjach rolniczych, występuje w Podedworze (stare centrum wsi). Aktualnie zanikły dystanse przestrzenne pomiędzy dawnymi przysiółkami. Obudowywane są wszystkie drogi, w tym gospodarskie obsługujące pola. Starszej zabudowie towarzyszą sady. Ujejsce jest wyposażone w podstawowe media za wyjątkiem kanalizacji sanitarnej.

Tereny otwarte to w większości nieużytkowane już pola uprawne (głównie w części wschodniej obszaru) i łąki – głównie w części zachodniej obszaru.

Zarówno poprzedni plan zagospodarowania przestrzennego miasta jak i obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza (uchwała nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008r.) znacznie powiększają tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.

4. CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1. Cechy i właściwości elementów przyrodniczych i ich powiązania

Zgodnie z art. 3, pkt. 39 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, środowisko to ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności: powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływanie pomiędzy tymi elementami.

3.1.1. Powierzchnia ziemi, budowa geologiczna i kopaliny

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego (1998) obszar planistyczny **położony** jest w podprowincji Wyżyna Śląsko - Krakowska (341), w makroregionie Wyżyna Śląska (341.1) w mezoregionie Garb Tarnogórski (341.12). Zróżnicowana **rzeźba terenu** wynika z położenia w obrębie Garbu Ząbkowickiego. Najniższy punkt terenu położony przy przepuście drogowym na łąkach „Dworskie” to 288m npm. Najwyższe - na Górze Chendówka i pod Bukową Górą (336m npm). Różnica poziomów wynosi 48m.

Wschodnią część w obrębie garbu cechuje wyraziste urzeźbienie z lekko wciętą doliną w ciągu ul. Olimpijskiej. Zachodnią – wypłaszczenie szerokiej doliny rzeki Przemszy. Spadki, głównie w kierunku wschodnim, łagodne w części zachodniej, często przekraczają 5° na zachodnich zboczach garbu; głównie pod Górą Chendówką (Pod Górą, Przedewsie) i w rejonie Rowce – Granice.[1,2]

Występują tu **formy geomorfologiczne** [3]:

- w części zachodniej i centralnej – pokrywy utworów lodowcowych i polodowcowych,
- w części wschodniej – progi strukturalne zbudowane ze skał wapiennych mezozoicznych o stromych stokach kuest (spadki przekraczające 5°)

Formami antropogenicznymi są drobne wyrobiska do 5m głębokości po eksploatacji wapieni w rejonach progów strukturalnych (kuest) i piasku w rejonie boiska oraz nasyp i wykop drogowy wyznaczający zachodnią granicę opracowania.

Budowę geologiczną [2] rejonu obszaru opracowania charakteryzują:

- w warstwach głębszych prawie pasmowy (o kierunku północ-południe), układ utworów triasu dolnego: w części zachodniej (piaskowce, mułowce i iłowce czerwono-brunatne) oraz dolomity, margle i wapienie w pasie centralnym, i utwory triasu środkowego: wapienie, margle i dolomity (warstw gogolińskich i błotnickich) na pozostałym obszarze,
- w utworach powierzchniowych dominują plejstoceny deluwia piaszczyste ze zlodowacenia środkowopolskiego. W rejonie Dworu – triasowe margle dolomityczne, dolomity i wapienie. Na wzniesieniu nad Podrowcami – triasowe wapienie płytowe, faliste oraz margle warstw gogolińskich. Piaski i iły czerwone lub pstre występują wzdłuż drogi S1 pomiędzy Zagrodniem i Ząbkowicami.

W obszarze opracowania, położonym „poza granicami terenu górniczego”*, nie występują złoża udokumentowanych **kopalin**. Wapienie i piaski eksploatowano tylko dla potrzeb gospodarczych.

Brak też terenów zagrażających osuwaniem się **mas ziemnych**.

Wg „Mapy geologiczno - inżynierskiej miasta Dąbrowa Górnicza” [4] **Klasyfikacja terenu dla potrzeb budownictwa** wskazuje, że w obszarze planistycznym na głębokości 2,0m ppt dominują dolomity, wapienie, margle, piaskowce, iłowce, mułowce oraz ily ze zwierciadłem wód głębiej niż 2,0m obejmujące tereny wyniesień Garbu Żąbkowickiego. Tereny zainwestowane występują na gruntach, na które składają się piaski grubo-, średnio-, i drobnoziarniste rzeczne, wodnolodowcowe i eoliczne z przewarstwieniami żwirów, pyłów i glin pylastych ze zwierciadłem wody na głębokości ponad 2,0m.

Niekorzystne warunki posadowienia dla wszystkich rodzajów obiektów cechuje obszar wypełniony namułami dolinnymi w rejonie Piasków. Ewentualna zabudowa terenów charakteryzujących się występowaniem wody na poziomie 0 - 2,0m ppt. wymagałaby zabezpieczeń przeciwwodnych. Szczegółowe rozpoznanie geologiczno – inżynierskie zawiera tabela będąca też rozwinięciem legendy do planszy uwarunkowań.

Gleby w obszarze planistycznym są zróżnicowane. Na wysoczyznach występują rędziny brunatne (Rb), u podstawy wzgórz - gleby brunatne wylugowane (Bw), a w sąsiedztwie Żarowca i Żąbkowic - gleby brunatne właściwe (B), na terenach leśnych na północy - gleby bielcowe i pseudobielcowe (A). Dolinę wypełniają czarne ziemie zdegradowane (Dz) oraz gleby mułowo – torfowe (Emt). Przy drodze krajowej poniżej Zagrodzia występują mady (F).

Z rodzajami gleb kojarzą się kompleksy rolniczej przydatności gleb.

Kompleks pszenno wadliwy (3) przypisany jest rędzinom położonym we wschodniej części obszaru. Kompleks pszenno dobry (2) częściowo rędzinom i madom w rejonie Zagrodzia i Dworu.

Tutaj występuje jedyny w obszarze opracowania kompleks gleb III klasy bonitacyjnej (a i b). Kompleks żytni (żytnio – ziemniaczany) słaby (6) lokalizuje się na glebach brunatnych wylugowanych. Kompleksy: żytni (żytnio – łubinowy) najslabszy (7) – w rejonie ul.Karsowskiej, a doliny po zachodniej stronie Ujejsca to kompleksy trwałych użytków zielonych – średnich (2z) [3].

W klasyfikacji bonitacyjnej dominują grunty IV i V klasy, w części północnej – VI klasy. Najlepsze gleby III a i b klasy występują na gruntach Dworu i Zagrodzia [25].

Nieużytkiem na luźnych piaskach był obszar pomiędzy ulicami: Mieszka I, Olimpijską i Dobrawy (tereny zadrzewione i wyrobiska, z boiskiem sportowym pośrodku). Nieużytkami są też drobne wyrobiska po eksploatacji piasków i wapieni dla celów budowlanych.

3.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Przed powstaniem zbiornika Kuźnica Warężyńska, obszar opracowania położony był w bezpośrednim lewobrzeżnym dorzeczu rzeki Przemszy. Odwadniały go dwa niewielkie potoki ze źródłami na terenie łąk w rejonach Podrowce i Dworskie [5,12].

* Pismo Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach L.dz. KAT/512/0288/09/07847/Km z dnia 11 grudnia 2009r.

Obecnie odbiornikiem cieków (w formie zaniedbanych rowów melioracyjnych) jest przełożona rzeka Trzebyczka opływająca zbiornik od wschodu i północy, i wpadająca do Przemszy poniżej Wojkowic Kościelnych. Betonowe koryto Trzebyczki jest obustronnie obwałowane. Rzeka utraciła więc hydrauliczną z podłożem, ma antropogenicznie zaburzony reżim hydrologiczny [6].

Zachodnią, dolinną część obszaru opracowania cechuje występowanie osadów czwartorzędowych sprzyjających utrzymywanie się pierwszego poziomu wodonośnego na głębokościach rzędu 0,5 do 5,0m. Ujawnia on wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych. Hydroizobata 1m obejmuje tereny łąk i zabudowy Ujejsca u podstawy Garbu Ząbkowickiego.

Najistotniejszym w omawianym rejonie jest triasowe piętro wodonośne występujące w utworach wapienia muszlowego i retu. Zasilanie tego poziomu odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych na wychodniach utworów wodonośnych.

Większa, wschodnia część obszaru planistycznego położona jest w obrębie szczelinowo – krasowego, triasowego zbiornika wód podziemnych (GZWP nr 454)* eksploatowanego dla zaopatrzenia w wodę subregionu Olkusz – Zawiercie. W Ujejscu zlokalizowane są trzy studnie głębinowe o łącznej wydajności 7800 m^{3/d}. Woda ze studni pompowana jest do dwóch zbiorników wodociagowych o pojemności 2 x 1500 m³. PWiK uzyskało pozwolenie wodno – prawne na pobór wody ze studni w następujących ilościach:

- studnia N 1 O = 4032 m^{3/d} (Recki Las)
- studnia N 2 O = 1452 m^{3/d} (ul.Olimpijska)
- studnia N 3 O = 2316 m^{3/d} (Góra Bocianek)

Wojewoda Katowicki decyzją znak: OŚ – 7211/28/98 z dnia 20.06.1998r. ustanowił teren strefy ochronnej pośredniej zewnętrznej obejmującej wschodni fragment obszaru planistycznego. W wyniku poboru wód utworzył się lej depresji pokrywający się częściowo z zasięgiem GZWP [7].

3.1.3. Klimat i topoklimat [2]

Wg klasyfikacji klimatyczno – rolniczej R.Gumińskiego (1998) obszar miasta zalicza się do dzielnicy częstochowsko – kieleckiej, którą charakteryzują :

- 1) średnia temperatura stycznia: od – 2° do -3° C
- 2) średnia temperatura lipca: około 17° C
- 3) średnia temperatura roczna: od 7° do 8° C
- 4) dni z przymrozkami: od 112 do 130
- 5) dni mroźnych: około 20 – 40
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne: w końcu kwietnia lub na początku maja
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej: 60 – 80 dni
- 8) okres wegetacyjny: 200 – 210 dni
- 9) opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane: 700 – 750 mm /rok
- 10) przeważają wiatry południowo – zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3 – 4 m/s. Cisze wypełniają 17% czasu.

Obszar opracowania charakteryzują topoklimaty korzystne, średniokorzystne i niekorzystne dla osadnictwa.

* Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych - Załącznik Nr 1 – wykaz zbiorników wód podziemnych przyporządkowanych do obszarów dorzeczy (Dz. U. z dnia 14.07.2006r.)

Tereny o korzystnych warunkach to:

Tereny o topoklimatach powierzchni form wypukłych z niewielkim stopniem niebezpieczeństwa wystąpienia przymrozków radiacyjnych, a w tym:

- topoklimat niezalesionych form wypukłych; zboczy od NE do SE i od SW do NW o nachyleniu powyżej 5 stopni, oraz zboczy N i S o nachyleniu poniżej 5 stopni (1.2)
- topoklimat terenów płaskich poza dnami dolin, na gruntach nieprzepuszczalnych (2.1)

Oba rodzaje wymienionych topoklimatów o korzystnych warunkach występują w obrębie wzgórz Garbu Zabkowickiego.

Tereny o średnio korzystnych warunkach topoklimatu to:

- tereny płaskie, poza dnami dolin, na gruntach przepuszczalnych (duże spadki temperatur w czasie pogodnych nocy) położonych w starej części zabudowy Ujejsca, w rejonie boiska sportowego i w północno – zachodniej części obszaru planistycznego (2.3)
- tereny wyżej położonych den dolinnych z wodą gruntową głębiej niż 1m (3.2), położonych w wąskim pasie oddzielającym tereny o korzystnych i średnio korzystnych warunkach topoklimatu od obszaru cechującego się niekorzystnymi warunkami topoklimatu.

Tereny o niekorzystnych warunkach topoklimatu to szerokie dna dolin z roślinnością łąkową i wodą gruntową występującą na głębokości do 1m. W czasie pogodnych nocy – zastoiska zimnego powietrza. Niebezpieczeństwo wystąpienia przymrozków radiacyjno – adwekcyjnych (3.1) w obszarze opracowania obejmują łąki Dworskie, zabudowę przy ul.Ujejskiej i łąki po jej północnej stronie.

Ogólnie na terenach istniejącej zabudowy dominują topoklimaty o warunkach średnio korzystnych, w niewielkim stopniu modyfikowanych w okresach grzewczych.

3.1.4. Struktura przyrodnicza i bioróżnorodność

Strukturę biologiczną w obszarze planistycznym kształtują:

- fragment kompleksu leśnego przebiegającego przez Granicę, a tworzącego istotny korytarz ekologiczny o skali ponadlokalnej, wspomagający ciągi powiązań pomiędzy lasami siewierskimi i doliną rzeki Przemszy, a terenami parku krajobrazowego „Orlich Gniazd” z obszarem krajobrazu chronionego jako jego otuliną. W skali miasta jest częścią lasów Trzebieszawickich o funkcjach węzłowych.
- wilgotne łąki w dolinie rzeki Przemszy o względnie wysokich walorach przyrodniczych z zadrzewieniami (topola sokora w rejonie Górki – Piaski), częściowo na gruntach organicznych, z licznie występującymi gatunkami ptaków, w tym rzadkich i rzadkich o tendencji spadkowej. Element struktury związany z funkcjami korytarza szerokiej doliny rzeki Przemszy.
- tereny porolne na stokach Garbu Tarnogórsko – Zabkowickiego z zadrzewieniami śródpolnymi i zarastającymi wyrobiskami po eksploatacji wapieni do celów budowlanych.
- skupienia zadrzewień w rejonie stadionu i szkoły oraz w otoczeniu remizy przy ul.Ujejskiej. Najstarsze drzewa rosną na terenie podworskim w otoczeniu kościoła w sąsiedztwie zabytkowej kaplicy.
- tereny sadów i ogrodów podworskich (ze szpalerem klonowym) i przydomowych, dość licznie występujące przy zabudowie [8].

Roślinność potencjalna w obszarze opracowania to:

- żyzna buczyna sudecka na terenie wzniesień Garbu Tarnogórsko – Ząbkowickiego / *Dentario enneaphyllidis* – *Fagetum* /
- u podnóża; grąd małopolski serii ubogiej / *Tilio* – *Carpinetum* /
- w rejonie Granicy – subkontynentalny bór mieszany sosnowo – dębowy / *Quercus robur* – *Pinetum* /
- na zachód od podworskich ogrodów – acidofilny las dębowo – bukowy / *Calamagrosti* – *Quercetum petraeae* / [9].

Roślinność rzeczywista nie odbiega zbyt od „wzorca” w rejonie Góry Bukowej i Reckiego Lasu (poza obszarem planistycznym), których obrzeża obfitują w murawy ciepłolubne, pojawiające się też na terenach sąsiednich. Także las w rejonie Granicy w zasadzie zgodny jest z siedliskiem potencjalnym (bór mieszany świeży) [2]. Są to obszary o największej bioróżnorodności. Zbiorowiska wilgotnych łąk są znacznie przekształcone i zubożone. Byłe uprawy (z niewielkim już udziałem agrocenoz) porasta roślinność segetalna. Występują azotolubne zbiorowiska okazałych bylin. Szczególnie ekspansywne są zbiorowiska trzcinnika piaskowego oraz nawłoci kanadyjskiej i późnej, dobrze się czującej na wszystkich siedliskach.

Zbiorowiska śródpolnych zarośli są tu jeszcze stosunkowo słabo rozwinięte (podobnie jak i tereny z zaawansowanymi procesami sukcesyjnymi o kierunku leśnym). W zaroślach zauważa się tarninę, głogi, ostrożeńce, i inne.

3.1.5. Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy obszaru opracowania kształtowało od najdawniejszych czasów osadnictwo związane z funkcjami rolniczymi. Wieś Ujejsce – mimo regulacji z XIX w. – zachowała zasadnicze elementy dawnego układu przestrzennego, ze średniowiecznym centrum osadniczym i kompleksami nie uprawianych już pól i lasów. Centrum zabudowy o zachowanym jeszcze wiejskim charakterze rozciągnięte jest w linii północ – południe, wzdłuż obecnej ul. Broniewskiego. W południowej części tego założenia zachowały się resztki zespołu dworsko – folwarcznego z reliktnymi zabudowami z XVIII w. drewnianą kaplicą dworską w otoczeniu starodrzewu z dawnego parku, oraz murowaną, z miejscowego łamanego kamienia zabudową gospodarczą. Współczesną dominantą układu przestrzennego jest zlokalizowany przy wymienionej kaplicy nowy kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Matki Kościoła. Ulica Olimpijska to dawna droga wiodąca do średniowiecznej wsi parafialnej – Chruszczobrodu [10].

Znamienną jest trwałość historycznych funkcji i form przestrzennych Ujejsca mimo zmieniających się uwarunkowań politycznych i gospodarczych rozwoju. Rolniczego (wyłącznie) charakteru miejscowości nie naruszyło nawet nabycie od Siemieńskich (w r. 1864) ogromnych dóbr (wśród których były Ujejsce) przez Barona Ottona von Kramsta, właściciela kopalń węgla na Śląsku [11]. Wpływ postępującej w bliskim sąsiedztwie gwałtownej industrializacji staje się zauważalny dopiero po II wojnie światowej i wyraża się do dzisiaj rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz zanikiem funkcji rolniczych.

Obecnie krajobraz obszaru planistycznego i jego otoczenia cechuje:

- urozmaicona rzeźba terenu z kulminacjami terenu zwieńczonymi „czapami” leśnymi przydającymi wysokości wzgórzom,
- monotonia nieużytków porolnych z zanikającymi miedzami i obcą roślinnością (dotyczy to zarówno byłych pól uprawnych jak i łąk),
- chaos przestrzenny zabudowy rozciągającej się wzdłuż wszystkich dróg i „rozpelzającej” się w rozproszonych formach na ich zapleczu, a w konsekwencji:

- zanik ciągów widokowych na drogach publicznych.

Szczególnym „walorem” kulturowym obszaru opracowania jest niemiecka linia obronna z czasów II wojny światowej wyznaczona kilkunastoma bunkrami od rejonu cmentarza na północy po zachodnią stronę kapliczki przy ul. A. Gruszeckiego.

3.2. Struktura elementów środowiska w powiązaniu z otoczeniem

Ujęjsce wiąże z otoczeniem:

- struktura geologiczna:
 - triasowe wapienie, margle i dolomity obejmujące centralną i wschodnią część obszaru opracowania, oraz piaskowce, mułowce i iłowce triasu dolnego położone wzdłuż obszaru dolinnego w zachodniej części obszaru
 - czwartorzędowe utwory powierzchniowe obejmujące dyluwia piaszczyste na większości obszaru, oraz w części wyżej położonej – margle dolomityczne, dolomity i wapienie, a także w rejonie pomiędzy drogą S1, Zagrodniem i Podbagiennikiem – piaski i iły czerwone i pstre
- struktura geomorfologiczna: pagóry i garby zbudowane ze skał wapiennych otaczające zabudowę Ujęjsca od północy, wschodu i południa z obniżeniem dolinnym w rejonie Góry Bocianie (ul.Olimpijska), oraz pokrywy utworów lodowcowych i polodowcowych w wypłaszczonej szerokiej dolinie rzeki Przemszy w zachodniej części obszaru
- struktura hydrogeologiczna: wschodnia część obszaru położona jest w obrębie szczelinowo – krasowo – porowego triasowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 Olkusz – Zawiercie zaopatrującego w wodę pitną wszystkie miejscowości tego subregionu
- struktura hydrologiczna: pasmowy układ terenów źródliskowych z płytkim występowaniem wód gruntowych i podmokłości (ongiś bagien) w zachodniej części obszaru, zachodni kierunek spływu wód powierzchniowych i przepływów wód podziemnych
- struktura biologiczna – w dostosowaniu do zróżnicowanych uwarunkowań geologicznych, geomorfologicznych, hydrograficznych, topoklimatycznych i glebowych na terenie opracowania. Tereny zachodnie, dolinne zajmowały zbiorowiska łąkowe, wschodnie – agrocenozy, i lasy w partiach szczytowych. Tereny osiedleńcze lokalizowały się w obszarze stykowym pomiędzy łąkami i agrocenozami.

Szczególnie istotnymi powiązaniami obszaru planistycznego z otoczeniem są:

- funkcje zaopatrzenia w wodę pitną (zbiornik wymagający najwyższej ochrony ONO z uwagi na przepuszczalną strukturą geologiczną)
- położenie na ciągu powiązań przyrodniczych pomiędzy lasami siewierskimi, doliną rzeki Przemszy, a parkiem krajobrazowym Orlich Gniazd z obszarem chronionego krajobrazu jako jego otuliną.
- lokalne, ale znaczące (ze względu na kilkukilometrowy nieprzerwany ciąg zabudowy) powiązanie terenów łąkowych po północno-zachodniej stronie Ujęjsca z terenami zieleni w dolinie pomiędzy ul.Olimpijską i ul.Mieszka I, i dalej na wschód w kierunku Lasu Reckiego.

Bez zabudowy i ogrodzeń winien tu być utrzymany pas strefy bezpieczeństwa gazociągu pA400 biegnącego w rejonie przepustu pod ul.Broniewskiego odprowadzającego wody opadowe ze wschodniej części Ujęjsca w kierunku łąk na zachodzie.

3.3 Zmiany dotychczasowe i tendencje zmian w środowisku

Najmniejszym zmianom na przestrzeni dziejów podlegała powierzchnia ziemi. Pozostałością kopalni rud metali z początku XIII w. na Górze Bukowej są warpie porośnięte buczyną [10]. Śladami niewielkiej eksploatacji wapieni do celów budowlanych są płytkie wyrobiska (zasypywane różnego rodzaju odpadami) na stokach Garbu Tarnogórskiego (Ząbkowickiego).

Dopiero wiek XX zaznaczył się działaniami w otoczeniu obszaru planistycznego skutkującymi na jego terenie:

- wschodnia obwodnica aglomeracji śląskiej (DK) na nasypie o wysokości 2,0 do 2,5 m stała się skuteczną barierą ekologiczną, także dla spływu wilgotnych i chłodnych mas powietrza z terenu łąk Ujejsca oraz dla funkcjonowania obszaru źródliskowego
- wyrobisko kopalni piasków w Kuźnicy Warężyńskiej lejem depresji mogło oddziaływać na osuszanie łąk, a po jego zalaniu, na podniesienie poziomu wody, (czemu sprzyjało także zaniechanie konserwacji rowów melioracyjnych na łąkach)
- ujęcia wody pitnej w bliskiej okolicy spowodowały powstanie leja depresji obejmującego większość obszaru. Z mapy hydrograficznej wynika, iż już w drugiej połowie lat 80-tych studnie w Pilecku (o głębokości 7,1 m), Przedewsiu (o głębokości 5,9 m) i w Podbuczynach (o głębokości 9,0 m) były suche. Natomiast w studni przy ul. Ujejskiej (zachodnie obniżenie terenu – czwartorzędowy poziom wodonośny) woda występowała już na poziomie 0,6 m ppt.

Zmiany o historycznym znaczeniu wynikają z zaniechania gospodarki rolniczej oraz z narastającej presji na rozwój obszaru jako zaplecza mieszkaniowego zatrudnionych w mieście. Rodzimi mieszkańcy wsi także utrzymują się z zawodów pozarolniczych. Oba zjawiska będą brzemienne w niekorzystne skutki dla środowiska.

3.4. Ochrona prawna zasobów środowiska

Ochroną prawną w obszarze opracowania są objęte:

- 1) zasoby wód podziemnych – GZWP Nr 454 Olkusz – Zawiercie na mocy ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001r. (tekst jednolity Dz. U. 2005 Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)
- 2) strefa ochrony pośredniej ujęć wody w Ujejscu (decyzja Wojewody Śląskiego znak: OŚ-I-7211/28/98 z dnia 20 czerwca 1998r.)
- 3) obszary leśne na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995r. (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 12, poz. 1266, z późn. zm.)
- 4) obiekty przyrody ożywionej objęte prawnymi formami ochrony przyrody na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Dz. U. 2004, Nr 92, poz. 880, z późn. zm. oraz rozporządzeń wykonawczych: ochrona gatunkowa i ochrona siedlisk). Są to:
 - a) dwa pomniki przyrody chronione na mocy uchwały Nr XXIX/490/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 sierpnia 2008r., której § 1 brzmi:

„Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewa z gatunku:

 - buk pospolity */Fagus silvatica/* o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącym 404 centymetry
 - lipa drobnolistna */Tilia cordata/* o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącym 290 centymetrów, rosnące na nieruchomości

oznaczonej numerem geodezyjnym 683/73 – k.m. 16 (obręb Ujejsce), położonej przy ul.Krynicznej 2D”. [25].

Wykonane w 1994r. opracowania waloryzacyjne wskazywały w rejonie planistycznym tereny do objęcia ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody:

- Ogólna waloryzacja przyrodnicza Dąbrowy Górniczej (F.Celiński, Czyłok) wskazywała na tereny poza granicami obszaru (Bukowa Góra, Recki Las) oraz częściowo w granicy obszaru – projektowany użytek ekologiczny „Pańska Góra” na południu.
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowa Górnicza (P. Cempulik, J. Betleja, K. Holeksa – PPPP „proNatura” we Wrocławiu, Oddział przy Muzeum Górnośląskim w Bytomiu) wskazywała do ochrony poza Górą Bukową i Reckim Lasem:
 - przedpola Góry Bukowej z kserotermicznymi murawami
 - łąki wilgotne w rejonie Podrowce częściowo na gruntach organicznych
 - łąki Dworskie także częściowo na podmokłych gruntach organicznych
 - tereny podworskich ogrodów warzywnych i sadów ze szpalerem klonowym pośrodku.

W wyniku przeprowadzonej aktualizacji waloryzacji z roku 1994 wykonanej w latach 2007 (I etap) i 2008 (II etap) przez zespół pracowników Uniwersytetu Śląskiego pod kierunkiem prof.A.Czyłoka w obszarze opracowania planu utrzymana została propozycja użytku ekologicznego „Pańska Góra” (w większej części zlokalizowanego poza granicą obszaru planistycznego) oraz propozycje terenów wskazywanych do ochrony prawnej. W bliskim sąsiedztwie są to propozycje – rezerwatu przyrody „Góra Bukowa” z obszarem chronionego krajobrazu obejmującego Podbuczyny, Lasy Trzebieśławickie, użytku ekologicznego „Ciepłolubne murawy pod Górą Bocianek” i Recki Las oraz tereny nad Wygielzowem w otoczeniu obszaru chronionego krajobrazu. Obszarem chronionego krajobrazu proponuje się uznać także większą część zbiornika Kuźnica Warężyńska z dwoma użytkami ekologicznymi: w obrębie zbiornika i na jego południowym obrzeżu.

3.5 Jakość i zagrożenia środowiska

Powierzchnia ziemi w obszarze planistycznym została przekształcona w niewielkich fragmentach poprzez wyrobiska wapieni dla celów budowlanych. W pewnym sensie wzbogacają one krajobraz ale stanowią punktowe zagrożenia dla czystości wód podziemnych GZWP 454 (składowanie odpadów niewiadomego pochodzenia).

Wg badań z końca XX w. gleby w całym rejonie opracowania są skażone metalami ciężkimi i zakwalifikowane ze względu na rolniczą przydatność do produkcji żywności w grupie B. Oznaczało to możliwość tylko uprawy selektywnej, tj. roślin, których części jadalne kumulują najmniej zanieczyszczeń, takich jak: zboża, rośliny strączkowe, drzewa i krzewy owocowe. Zaktualizowany Program Ochrony Środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla miasta Dąbrowy Górniczej na lata 2008 – 2012 [20] poddaje w wątpliwość tą klasyfikację z uwagi na czasokres badań i wieloletnie już obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Aby ewentualnie przywrócić rolnicze użytkowanie gruntów porolnych w Ujejscu konieczne będzie podjęcie działań monitoringowych wynikających z obowiązku prowadzenia okresowego badania gleby i ziemi oraz prowadzenia i corocznego aktualizowanego rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9

września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi). Grunty na stromych stokach wzgórz Garbu Ząbkowickiego są szczególnie podatne na denudację naturogeniczną i uprawową [7].

Stan aerosanitarny jest tu kształtowany przez warunki meteorologiczne i napływ zanieczyszczeń powietrza z terenów Śląska oraz koksowni i huty Mittal Steel w Dąbrowie Górniczej będących największym źródłem emisji zanieczyszczeń pyłowych w województwie. Dąbrowa Górnicza jako składowa Aglomeracji Górnośląskiej, w ramach oceny jakości powietrza dokonywanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia, zakwalifikowana jest w strefie C ze względu na klasę zanieczyszczeń PM₁₀ i benzo-a-pirenem, oraz ozonem. Przyczyny wystąpienia przekroczeń to: emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie (cisze), emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych. W mieście jest realizowany Program Ochrony Powietrza zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Śląskiego w tym zakresie (Dz. U. Woj. Śl. Nr 23 z dnia 1 kwietnia 2004r. poz. 791, 792, 793. [18].

Przez obszar planistyczny przebiegają dwie linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV :

- przez Granice; jednotorowa EN 110 kV Łagisza – Kądziałów
- przez teren położony przy skrzyżowaniu drogi S1 z ul. Ujejską.

Wg „Ekspertyzy...” [21] z roku 2005 ponadnormatywne **pola elektromagnetyczne** przy liniach wysokiego napięcia nie występują, ponieważ wysokość zawieszenia kabli narzucona przez normy budowlane jest na tyle duża, że pod linią natężenie składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego nie przekracza wartości 1kV/m dla linii 110kV i nie może przekroczyć 10kV/m dla linii 220kV i 400kV. Dotrzymanie wartości 1kV/m na terenach zabudowy mieszkaniowej lub przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową wymagać będzie zwiększenia wysokości zawieszenia kabli lub okablowania ekranującego.

Klimat akustyczny zakłócony jest **hałasem** z ruchu kołowego na drodze krajowej nr 1, planowanej do przebudowy i podwyższenia klasy technicznej do ekspresowej, ograniczającej obszar planistyczny od strony zachodniej. Jej uciążliwość ma częściowo zwiększony zasięg przestrzenny z uwagi na podniesienie drogi o 2,0 – 2,5 m nad poziom łąk. Słyszalna jest więc nawet w obrębie starej zabudowy wsi przy ul. Broniewskiego. Najbardziej narażeni na hałas, w tym ponadnormatywny, są mieszkańcy ulic: Ujejskiej, Krynicznej i Podbagienko na odcinkach położonych najbliżej drogi krajowej. Również na ulicach głównych miejscowości wzrasta ruch kołowy obniżając komfort zamieszkania.

Niewielkie **cieki powierzchniowe** na łąkach Dworskich i w rejonie Górki – Podrowce, w znacznej części położone na gruntach organicznych, ujęte niegdyś w system rowów melioracyjnych, zagrożone są zanieczyszczeniami komunalnymi odprowadzanymi „na dziko” (ścieki i odpady). Nie konserwowane cieki i rowy melioracyjne stanowią zagrożenie powstawaniem lokalnych zalewisk i podtopień na skutek intensywnych opadów.

Wody podziemne w rejonie opracowania (GZWP Nr 454) są szczególnie zagrożone zanieczyszczeniami odpowierzchniowymi z uwagi na strukturę geologiczną. Na większości obszaru grunty cechuje zmienna i średnia przepuszczalność. Są to piaski i skały lite silnie uszczelnione. Jedynie w rejonie Dworu przepuszczalność jest

bardzo słaba. Przepuszczalność gruntów pod zabudową cechuje zróżnicowanie [2]. Cały obszar planistyczny (poza łąkami) jest obszarem zasilania triasowego poziomu wodonośnego z opadów atmosferycznych.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych są wielorakie – nieskanalizowane obszary zabudowane, nieszczelne zbiorniki do gromadzenia nieczystości, wylewanie ścieków na pola, dzikie składowiska odpadów, nawozy mineralne i środki ochrony roślin (w coraz mniejszym udziale), transport drogowy.

Zasobom **przyrody żywej** zagraża wiele czynników, wszystkie pochodzenia antropogenicznego. Zbiorowiska naturalnej roślinności zostały przekształcone w odległej już przeszłości. Wielowiekowy, ustabilizowany krajobraz rolniczy ze specyficzną roślinnością towarzyszącą agrocenozom i na łąkach, aktualnie podlega zasadniczej modyfikacji. Zanikają uprawy i użytkowanie łąk na skutek odchodzenia od gospodarki rolniczej. Wkracza roślinność obca i uboga gatunkowo, bardzo ekspansywna. Z wielu obszarów wycofują się gatunki rodzime coraz rzadziej występujące w naturze, co zagraża ich wyginięciem. Przyczynia się do tego także zmiana stosunków wodnych, głównie osuszenia terenów; w nieodległej przeszłości na skutek melioracji podmokłych łąk, obecnie na skutek zwiększającego się leja depresji. Innym zagrożeniem, zwłaszcza dla powiązań przyrodniczych, jest dynamiczne zajmowanie przestrzeni otwartych przez zabudowę mieszkaniową i tworzenie kolejnych barier ekologicznych poprzez zabudowę, urządzenia komunikacji i inne sieciowe.

Przyczynami ewentualnej **awarii** w obszarze planistycznym mogą być:

- transport materiałów niebezpiecznych drogą krajową nr 1 (DK1)
- zerwanie linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia
- wybuch gazu.

Przez obszar planistyczny biegnie z południa potrójny magistralny gazociąg 3 x gA 500 6,3 Mpa, rozgałęziający się na stacji redukcyjno – pomiarowej przy ul. Mieszka I: dwa rurociągi – w kierunku Siewierza przez Granice, jeden w kierunku Zawiercia. Ponadto gazociąg gA 400 biegnie na tyłach zabudowy przy ul. Broniewskiego.

4. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Problemy obszaru planistycznego związane z ochroną środowiska i warunków dla zachowania zdrowia ludzi, to:

- wzmagająca się uciążliwość drogi DK1; hałas i zanieczyszczenia powietrza, także zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu i mieszkańców sąsiednich terenów z uwagi na możliwość wystąpienia awarii z udziałem materiałów niebezpiecznych,
- zmiany poziomów wodonośnych związane z podniesieniem się lustra wód gruntowych w terenach o słabo przepuszczalnych gruntach obniżeń dolinnych w wypełnionym już leju depresji po dawnej kopalni piasku „Kuźnica Warężyńska” i jednocześnie z pogłębiającymi się lejami depresyjnymi od ujęć wody pitnej po wschodniej stronie obszaru planistycznego,
- zagrożenie zanieczyszczeniem poziomów wodonośnych GZWP nr 454 (przepuszczalna struktura geologiczna nadkładu) z uwagi na brak kanalizacji sanitarnej,
- „dzikie” składowiska odpadów
- emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzenia komunalnego (przestarzałe urządzenia i paliwa niskiej jakości wykorzystywane dla celów grzewczych).

5. UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNE

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz.1298), uwarunkowania ekofizjograficzne obejmują:

- a) określenie przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych,
- b) wskazanie terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie z uwagi na cechy zasobów środowiska i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania,
- c) określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń, oraz wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują.

Uwarunkowania ekofizjograficzne winny być ukierunkowane na potrzeby konkretnej dokumentacji planistycznej.

5.1. Przydatność terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

1. Najistotniejszym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Ujejsca jest wskazanie nowych terenów pod **zabudowę mieszkaniową**. Stąd zwrócono szczególną uwagę na elementy środowiska wpływające na zapewnienie bezpiecznych i korzystnych dla zdrowia warunków zamieszkania.

Z pozycji klasyfikacji terenu dla potrzeb budownictwa:

- niekorzystnymi dla wszelkich rodzajów obiektów są grunty organiczne (1a) i nasypy niekontrolowane. Takie tereny występują na łąkach Dworskich wespół z terenami o względnie dobrych warunkach budowlanych (2a), ale z wodą na poziomie 0 – 2 m ppt. Analogicznymi warunkami cechują się łąki położone pomiędzy drogą krajową S1 a tyłami zabudowy w Podrowcach.
- większość terenów zainwestowanych i wskazywanych do zainwestowania w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego kierunków. Dąbrowa Górnicza cechują grunty o warunkach dogodnych dla budownictwa lekkiego (2b). Dotyczy to rejonu Żarowce, Granice, częściowo ul.Olimpijskiej.
- wzniesienia po wschodniej i południowej stronie Ujejsca cechują dogodne warunki budowlane dla wszelkiego typu budownictwa (4b). Tutaj na terenach podworskich są najlepsze warunki dla zabudowy mieszkaniowej. Trudniejsze dla zainwestowania są stoki o nachyleniu powyżej 5°, które występują w rejonie ul.Wysokiej (Rowce), na Górze Chendówce (Przedewsie) i Pod Górą na południu obszaru planistycznego. Nie budowlane są tereny wyrobisk po eksploatacji wapienia występujące w tej grupie terenów.

Powyższej klasyfikacji prawie w całości odpowiadają **typy topoklimatów**: od niekorzystnych w łąkowej części obszaru, poprzez średniokorzystne w strefie istniejącej i potencjalnej zabudowy, do korzystnych na wyniesionej części terenów (tereny podworskie).

Granice istniejącej zabudowy określają też **hydroizobaty** od 1 m do 5 m ppt. Tereny potencjalnie przydatne dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej położone są już na gruntach o głębiej zalegających poziomach wodonośnych.

2. Podstawową funkcją obszaru planistycznego w przeszłości była **gospodarka rolnicza**.

Dla podtrzymania produktywności gruntów rolnych należałoby w miarę pilnie podjąć działania umożliwiające powrót do gospodarki rolniczej, w innej już strukturze własnościowej i organizacji produkcji rolnej. Sprzyjają temu względnie dobre kompleksy gleb orných: dominuje pszenno wadliwy (3), występuje też pszenno dobry (2), a w części zachodniej – użytki zielone średnie (2z). Są to grunty, które można by wykorzystać do upraw roślin zbożowych, przemysłowych lub dla wypasu zwierząt hodowlanych (w oparciu o ośrodek w miejscu od dawna tak wykorzystywanym, zlokalizowanym przy historycznej drodze do Chruszczobrodu pod Górą Bocianek). W żadnym wypadku tereny położone po wschodniej stronie Ujejsca – nie powinny być zabudowywane.

3. Niewielki fragment terenu zalesionego w rejonie Granice położony w ciągu prywatnych lasów (na siedlisku boru mieszanego sosnowo – dębowego) ciągnących się wąskim pasem w kierunku zachodnim, łączy się na kierunku wschodnim z Lasami Trzebiesławickimi i na Bukowej Górze. **Gospodarka leśna** wymaga tutaj powiększenia kompleksu przez zalesienie wszystkich „rolnych” terenów na zapleczu zabudowy przy ul.Karsowskiej, także (poza granicami planu) północnych obrzeży Lasów Trzebiesławickich i po południowej stronie Bukowej Góry (gleby bielcowe V i VI klasy).
4. Turystyka i rekreacja może tu zaistnieć w formach indywidualnych (turystyka piesza, narciarska i rowerowa, także konna) po urokliwych drogach gospodarczych polnych i leśnych. Możliwe byłoby założenie stadniny koni i ośrodka jeździeckiego w oparciu o niewykorzystywane łąki.

5.2. Tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie z uwagi na cechy zasobów środowiska i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru powinno być podporządkowane potrzebom prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej

Dotyczy to:

- terenów leśnych z koniecznymi wzmocnieniami ich funkcji środowiskowo twórczych i powiązań
- łąk w środkowo – zachodniej części obszaru (zakaz zabudowy)
- terenów porolnych z zaroślami śródpolnymi po wschodniej stronie obszaru (zakaz zabudowy), oraz:
- zadrzewień pośród zabudowy (w tym starych drzewostanów w obrębie terenów podworskich, w rejonie boiska sportowego i w innych miejscach) – (do utrzymania)
- sadów i ogrodów przydomowych – (do utrzymania)

Szczegółnej uwagi wymagają obszary o funkcjach korytarzy ekologicznych. Są to tereny leśne i inne w rejonie Granice z rozprzestrzeniającą się zabudową na ciągu powiązań wschód – zachód. W rejonie tym wskazane są:

- utrzymanie istniejących zadrzewień i dolesienia w rejonie ulicy Karsowskiej
- zakaz zabudowy przy ul.Broniewskiego w rejonie cmentarza i Podbuczyn
- ochrona cennego przyrodniczo obszaru polno – zaroślowego „Podrowce” w otoczeniu projektowanego rezerwatu przyrody „Bukowa Góra” (pierwotnie proponowany użytek ekologiczny).

Ponadto należałoby:

- ograniczyć zabudowę ul. Olimpijskiej powyżej skrzyżowania z ul. Mieszka I,
- zrezygnować z zabudowy przy ul. 40-lecia w kierunku północnym na terenach o niekorzystnych warunkach budowlanych (grunty organiczne) i topoklimatycznych (woda na poziomie 0 – 1 m ppt.).

Nie bez znaczenia są **walory krajobrazu**, które uatrakcyjnają obszar opracowania jako miejsce do zamieszkania i do wypoczynku. Dlatego konieczne jest:

- utrzymanie istniejących punktów i ciągów widokowych (np. przy ul. Broniewskiego w rejonie skrzyżowania z ul. Karsowską – widok na Bukową Górę i całe pasmo wzgórz)
- oznakowanie ciągów spacerowych po okolicy, także ciągów pieszych pośród zabudowy (np. przedłużenie ul. Handlowej do boiska sportowego).

Dotyczy to też ochrony materialnych zasobów krajobrazu kulturowego: pozostałości założenia dworskiego (w tym parku dworskiego, szpaleru klonowego w sadach) i tradycyjnych obiektów dawnej wsi rolniczej. Istotnymi będą tutaj wskazówki w zakresie kształtowania zabudowy w nawiązaniu do tradycji budowlanej, dla uniknięcia chaosu przestrzennego i architektonicznego.

5.3. Ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska oraz występowania uciążliwości i zagrożeń.

Najcenniejszym zasobem środowiska jest w obszarze planistycznym triasowy poziom wodonośny zbiornika wód podziemnych zaopatrującego w wodę zarówno mieszkańców Ujejsca jak i wielu innych miejscowości w rejonie Olkusz – Zawiercie.

Ochrona GZWP Nr 454 przed zanieczyszczeniami przenikającymi przez szczelinowo – krasową strukturę geologiczną do stosunkowo płytko zalegających poziomów wodonośnych (20 – 40m ppt.) [23], jest szczególnie ważna. Ujejsce nie mają systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, i nie zapowiada się zmiana w tym zakresie. A zatem, przy powszechnie stosowanych indywidualnych „systemach” unieszkodliwiania ścieków, wraz ze wzrostem ilości obiektów mieszkaniowych będzie wzrastać zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych czerpanych ze studni głębinowych położonych po sąsiedzku. Zanieczyszczaniu wód sprzyja też „dzikie” składowanie odpadów, zwłaszcza w wyrobiskach poeksploatacyjnych („okna hydrogeologiczne”). Aktem prawnym odnoszącym się do ochrony wód podziemnych (poza prawem wodnym), a ściślej: ujęć tych wód w obszarze planistycznym, jest strefa ochrony pośredniej ujęć wody pitnej ustanowiona decyzją Wojewody Katowickiego w 1998r. W strefie o powierzchni 495ha wprowadzono zakazy lokalizowania:

- 1) wysypisk odpadów toksycznych
- 2) wylewisk ścieków
- 3) zakładów chemicznych
- 4) stacji paliw płynnych
- 5) cmentarzy
- 6) oczyszczalni ścieków
- 7) dużych hodowli zwierząt bez odpowiednich urządzeń zabezpieczających
- 8) nawożenia gruntów rolnych gnojowicą.

W ustaleniach mpzp winny się znaleźć zapisy o bezwzględnym wymogu realizacji systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Inne rozwiązania problemu mogą

mieć tylko charakter tymczasowy, a skuteczność ich realizacji i funkcjonowania powinna podlegać kontroli.

Również gospodarka odpadami winna podlegać administracyjnym restrykcjom.

Najbardziej uciążliwym obiektem ze względu na emisje hałasu i zanieczyszczeń powietrza jest droga krajowa DK1. Zagroza ona także awariami na skutek przewozu materiałów niebezpiecznych. W pasie największych uciążliwości nie należy lokalizować funkcji mieszkaniowych ani związanych z długim przebywaniem ludzi. W skrajnych przypadkach istniejącej już zabudowy, należy stosować rozwiązania techniczne jak ekrany, wymiana okien na dźwiękoszczelne, zachowanie pasów zieleni o funkcjach izolacyjnych.

Zachodzi także niebezpieczeństwo emisji zanieczyszczeń do powietrza w okresach grzewczych pomimo pełnego wyposażenia Ujejsca w instalacje gazowe (względy ekonomiczne).

Dla ochrony przed emisjami promieniowania elektromagnetycznego nie należy dopuszczać do zabudowy w strefach technicznych linii, także ze względu na ewentualność awarii. Podobne zalecenie dotyczy stref bezpieczeństwa gazociągów magistralnych. Strefy te mogą równocześnie pełnić funkcje powiązań przyrodniczych (teren otwarty, biologicznie aktywny).

W oparciu o opracowanie ekofizjograficzne wskazane byłoby uszczegółowienie i skorygowanie granic obszarów o różnym przeznaczeniu terenów określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m. Dąbrowa Górnicza, a obowiązujących w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z warunkami rozwoju wynikającymi z cech i właściwości elementów środowiska.

6. USTALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca obejmuje obszar o powierzchni około 424ha, którego granica przebiega: od północy śladem drogi gruntowej przez tereny leśne oraz drogami polnymi, w tym częściowo śladem ul.Wysokiej, od wschodu częściowo wzdłuż ul.Konstytucji, a następnie drogami polnymi, w tym na fragmencie śladem ul.Gruszeckiego i Przełajowej, od zachodu wzdłuż śladu drogi krajowej oraz granicy administracyjnej miasta Dąbrowa Górnicza z miastem i gminą Siewierz. Południową granicę stanowi skrzyżowanie drogi krajowej nr 1 z ul.Konstytucji.

Ustalenia planu zawarte są w formie:

- 1) Tekstowej – uchwały wraz z następującymi załącznikami, będącymi jej integralną częścią:
 - a) Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu,
 - b) Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej należących do zadań własnych gminy oraz zasadach ich finansowania, zgodnie z przepisami o finansach publicznych.
- 2) Graficznej – rysunku planu w skali 1:2000, zawierającym wyrys ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”, będącym załącznikiem nr 1 do niniejszej Uchwały i stanowiącym jej integralną część.

Na rysunku planu, obowiązują następujące oznaczenia graficzne ustaleń planu:

- 1) granica miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- 3) nieprzekraczalne linie zabudowy,
- 4) budynki historyczne chronione ustaleniami planu,
- 5) krzyże i kapliczki chronione ustaleniami planu,
- 6) historyczne obiekty wojskowe chronione ustaleniami planu,
- 7) granice i numery stref ochrony konserwatorskiej, ustalonych planem,
- 8) granica strefy obserwacji archeologicznej, ustalona planem
- 9) granica obszaru oddziaływania akustycznego drogi krajowej nr 1,
- 10) granice obszaru oddziaływania cmentarza 50m i 150m,
- 11) granica obszarów o niekorzystnych warunkach posadawiania obiektów budowlanych,
- 12) ekspozycja widokowa w kierunku Bukowej Góry,
- 13) symbole literowe identyfikujące tereny o określonym przeznaczeniu, wydzielone liniami rozgraniczającymi, dla których ustalenia określa niniejsza uchwała:

MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej
MN/ZP	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej ze zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej
MNU	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej
UM	tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową
UM/ZP	tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową i zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej
U	tereny zabudowy usługowej
UKR	teren zabudowy usługowej z zakresu kultu religijnego
US	teren zabudowy usługowej z zakresu sportu i rekreacji
UO	teren zabudowy usługowej z zakresu nauki i oświaty
UP	tereny zabudowy usługowej i nieuciążliwej produkcji
RU	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych
ZP	tereny zieleni urządzonej
R	tereny rolnicze wyłączone z zabudowy
R1	tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy związanej z działalnością rolniczą
ZL	tereny lasów
ZL1	teren rolniczy z dopuszczeniem zalesienia
E	tereny infrastruktury technicznej z zakresu elektroenergetyki
G	teren infrastruktury technicznej z zakresu gazownictwa
KD	tereny dróg publicznych i skrzyżowań dróg publicznych
KDZ 1/2	tereny ulic publicznych klasy zbiorczej
KDL 1/2	tereny ulic publicznych klasy lokalnej
KDD 1/2	tereny ulic publicznych klasy dojazdowej
KDD	tereny ulic publicznych klasy dojazdowej o zmniejszonej szerokości
KDW	tereny dróg wewnętrznych
Kpr	tereny komunikacji pieszo-rowerowej

Na rysunku planu, obowiązują następujące oznaczenia graficzne, przyjęte na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) granica administracyjna miasta Dąbrowa Górnicza,
- 2) kaplica dworska wpisana do rejestru zabytków,

- 3) budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- 4) pomniki przyrody,
- 5) granica strefy ochrony pośredniej zewnętrznej dla ujęcia wody podziemnej Ujejsce,
- 6) granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 Olkusz-Zawiercie,
- 7) strefy kontrolowane gazociągów.

Na rysunku planu, występują oznaczenia informacyjne, nie będące ustaleniami planu:

- 1) ciekі powierchniowe i rowy melioracyjne,
- 2) granica proponowanego użytku ekologicznego „Pańska Góra” ,
- 3) ścieżki pieszo – rowerowe,
- 4) hydroizobaty 1m, 2m
- 6) istniejące izofony hałasu drogowego bez zastosowania ekranowania drogi krajowej, wg mapy akustycznej
- 7) prognozowane izofony hałasu drogowego 50db w porze dziennej i nocnej, z zastosowaniem ekranowania drogi krajowej,
- 8) granice i numery ewidencyjne działek,
- 9) schemat istniejących i projektowanych tras sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Ustalenia planu określają:

- 1) Przepisy ogólne: w § 1 - § 34,
- 2) Przepisy szczegółowe w zakresie przeznaczenia terenu, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: w § 35 - § 56,
- 3) Przepisy końcowe: w § 57 - § 60.

7. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

7.1. Ustalenia wstępne

Po przeprowadzeniu analizy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca, stwierdza się, co następuje:

1. Przedmiotowy projekt planu **nie zawiera ustaleń wskazujących na ewentualność transgranicznego oddziaływania na środowisko** przedsięwzięć realizowanych w obszarze planistycznym. Uciążliwości przewidzianej do przebudowy drogi krajowej nr 1 nie będą przekraczać zachodniej części terenów objętych planem, fragmentarycznie zabudowanych.
2. Obecne i przyszłe formy zagospodarowania i użytkowania terenu nie są i **nie będą źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko za wyjątkiem drogi krajowej Nr 1**. Walory przyrodnicze „naturalizujących” się terenów byłych upraw, łąk i pastwisk ulegną obniżeniu z uwagi na ograniczenie ich otwartości i nieuniknione zmiany siedliskowe, także z uwagi na likwidację istniejących jeszcze ciągów powiązań pomiędzy zachodnią i wschodnią częścią obszaru oraz wydłużenie zabudowy w kierunku wschodnim.
Nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych odnośnie przebiegu drogi krajowej i inwestycji związanych z jej przebudową do klasy ekspresowej, ponieważ droga ta wraz z fragmentem obwodnicy miasta jest elementem układu komunikacyjnego

ponadlokalnego i w związku z tym nie ma alternatywy co do określonych w projekcie rozwiązań.

3. Teren objęty planem **nie wchodzi w obręb** istniejących lub projektowanych **obszarów Natura 2000**. Natomiast w części południowo – wschodniej planowana zabudowa wkracza w granice proponowanego użytku ekologicznego „Pańska Góra”.
4. **Zaniechanie prac nad sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego** wywołałoby negatywne skutki polegające na coraz większym chaosie przestrzennym z przypadkowymi lokalizacjami różnych inwestycji także na terenach przyrodniczo wartościowych. Struktura funkcjonalno – przestrzenna w projekcie planu wynika z przyjętej zasady kontynuacji zagospodarowania istniejącego. Wyjątek stanowi zabudowa mokrych łąk przy ul.40-Lecia oraz zabudowa terenu strefy technicznej czterech gazociągów wysokoprężnych z otoczeniem przy ul.Przełajowej, co z uwagi na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi winno być wykluczone!

7.2. Cele rozwoju miasta i ochrony środowiska, a rozwiązania projektu planu

Strategia rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza 2020 (przyjęta na mocy uchwały nr XX/309/07 z dnia 28 listopada 2007r. Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej, określa cele strategiczne Rozwoju w obszarach uznanych za priorytetowe. W ramach priorytetu 3: Atrakcyjność środowiska zamieszkania, cele strategiczne to m.in.:

- 3.2. Dąbrowa Górnicza miastem skutecznie chroniącym zasoby środowiska przyrodniczego, tereny otwarte i walory krajobrazowe.
- 3.3. Dąbrowa Górnicza miastem uporządkowanej gospodarki wodno – ściekowej i odpadami.

W celu 3.2. kierunki działań to m.in.:

- renaturalizacja cieków wodnych (K 3.2.2.)
- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego (K 3.2.3.)
- wspieranie rozwoju systemu obszarów chronionych (K 3.2.4.).

Jako przedsięwzięcia strategiczne (stanowiące efekt przełożenia generalnie definiowanych kierunków rozwoju na skonkretyzowane zadania realizacyjne), dla celu 3.2. wskazano m.in.:

- budowę ekranów akustycznych w pasach drogowych,
- tworzenie użytków ekologicznych,
- ochronę i odtworzenie wartości bonitacyjnej terenów rolnych,
- opracowanie i wdrożenie programu ograniczenia niskiej emisji,

a dla celu 3.3. – likwidację dzikich wysypisk śmieci.

Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Dąbrowy Górniczej na lata 2008 – 2012 przyjęty uchwałą nr XXXV/606/09 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 23 stycznia 2009r. jest kolejną aktualizacją analogicznego Programu z roku 2004 w dostosowaniu zapisów pierwotnego dokumentu do obecnych uwarunkowań oraz do faktycznego stanu zarządzania systemem gospodarki odpadami.

Strategia ochrony środowiska na lata 2008-2012, określa cele strategiczne krótkookresowe do roku 2012 i średniookresowe do 2015r. w następujących dziedzinach:

1. System zarządzania ochroną środowiska, w którym celem średniookresowym do 2015r. jest **nadanie ochronie środowiska priorytetowej rangi w polityce miasta**, a w planowaniu przestrzennym jego **ekologizacja zapewniająca utrzymanie równowagi przyrodniczej w procesie organizacji przestrzeni dla potrzeb społeczeństwa oraz monitoring realizowanego zagospodarowania przestrzeni**.
2. Ochrona powietrza i wykorzystanie energii odnawialnej, gdzie celem strategicznym jest uzyskanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego jako elementu trwałej poprawy standardu życia mieszkańców.
3. Ochrona i wykorzystanie wód w celach średniookresowych do 2015r. to m.in.:
 - **zapewniona ochrona zasobów wodnych przed degradacją ilościowo – jakościową**,
 - modernizacja sieci wodociągowej, mająca na celu ograniczenie strat wody oraz pogorszenia jakości wody,
 - zapobieganie zanieczyszczeniom ze źródeł na terenach nie objętych siecią kanalizacyjną, w tym związanych z produkcją rolną.
4. Gospodarka odpadami do 2015r. ma m.in. określony cel : stworzenie sprawnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi poprzez zwiększenie strumienia odpadów kierowanego do odzysku, zwłaszcza odpadów zbieranych selektywnie, oraz ograniczenie składowania odpadów na składowisku.
5. Ochrona przed hałasem, w tym m.in. – uwzględnianie w fazie planistycznej i projektowej **ograniczenia uciążliwości akustycznej nowych inwestycji, szczególnie komunikacyjnych**.
6. Ochrona przyrody, zieleni miejskiej i lasów w celach do 2015r. obejmuje m.in. **ochronę i rozwój systemu obszarów chronionych, a w szczególności odcinków dolin rzecznych, kompleksów zieleni miejskiej, lasów oraz siedlisk łąkowych i innych, które łącznie stanowią miejski system przyrodniczy Dąbrowy Górniczej**.
7. Ochrona powierzchni ziemi w celach strategicznych, to m.in. ekstensywnie użytkowane tereny rolne jako istotny element systemu przyrodniczego oraz krajobrazu kulturowego.
8. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym – m.in. celem krótkoterminowym jest monitoring pól elektromagnetycznych oraz egzekucja obowiązku pomiarów źródeł promieniowania.

Program wykonawczy zobrazowany w harmonogramie rzeczowo – finansowym na lata 2008 – 2012, wskazuje działania dla osiągnięcia celów strategii ochrony środowiska w Dąbrowie Górniczej w w/w dziedzinach. Z analizy SWOT planu działań wynika, że szansą na utrzymanie istniejących jeszcze walorów środowiska w mieście jest m.in. presja Komisji Europejskiej wymuszająca podniesienie znaczenia ochrony środowiska w hierarchii zadań administracji, a największym zagrożeniem - **nieuwzględnianie przepisów i wymogów ochrony środowiska** w innych planach sektorowych, szczególnie **planowaniu przestrzennym i lokowaniu inwestycji** (pkt. 4.2. str.118).

Powyższy zapis znajduje uzasadnienie w przytoczonym stwierdzeniu w dokumencie, w odniesieniu do systemu zarządzania ochroną środowiska (pkt.3.1.2 na str.83): „Daje się zauważyć stopniowe rozprzestrzenianie zabudowy mieszkaniowej i usługowej, co nie daje pewności zachowania prawidłowego funkcjonowania korytarzy ekologicznych, niezbędnych dla zachowania ekosystemu miejskiego. Zajmowanie przez miasto nowych peryferyjnych terenów przyczynia się do problemów

transportowych (większe natężenie transportu samochodowego indywidualnego), co ma wpływ na pogarszanie jakości powietrza, tła akustycznego oraz komfortu życia mieszkańców w rejonach intensywnego ruchu samochodowego”.

Te zjawiska dotyczą także przedmiotowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca. Wielkość terenów przeznaczonych pod nową zabudowę mieszkaniową i usługową co najmniej dwukrotnie przekracza wielkość terenów obecnie zainwestowanych. Ponadto plan wskazuje też tereny pod zabudowę nie kwalifikujące się dla zabudowy mieszkaniowej ze względów fizjograficznych (grunty nienośne na łąkach, o poziomie wód 0-1,0 m ppt. i na lokalnych ciągach powiązań ekologicznych), lub z uwagi na bezpieczeństwo ludzi (strefy techniczne gazociągów magistralnych). Te propozycje wynikają jednak z obowiązku uzyskania zgodności mpzp z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast, gdzie w trakcie jego sporządzania napływały liczne wnioski właścicieli gruntów o włączenie ich do terenów budowlanych, w większości uwzględniane na mocy uchwały Rady Miejskiej.

7.3. Ocena projektu planu w aspekcie przydatności terenów dla różnych form zagospodarowania obszaru.

Wg opracowania ekofizjograficznego najkorzystniejsze warunki gruntowo-wodne i topoklimatyczne dla wszelkiej zabudowy, a w tym dla **zabudowy mieszkaniowej** rejonizują się w części południowo – wschodniej obszaru planistycznego (zachodnie stoki Góry Chędówka: Dwór, Pod Górą, Przedewsie), a także na północ od ul.Mieszka I i na wschód od ul.Broniewskiego (południowe i zachodnie stoki Bukowej Góry; Podrowce). Są to w części tereny o nachyleniu powyżej 5°, co wskazuje na pewne utrudnienia w realizacji inwestycji. Budują je dolomity, wapienie, margle i inne o dogodnych warunkach posadowienia dla wszelkiego typu budownictwa. Dopuszczalne naciski od 0,3MPa dla wietrzelin do 0,5MPa dla skal litych. Woda głębiej niż 2m ppt.

Przydatność tych terenów dla zabudowy mieszkaniowej weryfikowana jest przez inne czynniki, do których przede wszystkim należy sąsiedztwo drogi krajowej nr 1 i jej projektowanego powiązania z miejscowym systemem drogowo – ulicznym. Tereny w bezpośrednim sąsiedztwie DK1 plan określa jako tereny **zabudowy usługowo – produkcyjnej** (1UP, 2UP). Będą one funkcjonować także jako swoiste ekrany akustyczne. Podobnie **tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową**, co dotyczy zabudowy istniejącej przy ulicy Ujejskiej (2UM, 3UM, 4UM) i ul.Krynicznej (6UM, 12UM) oraz projektowanej (5UM, 7UM, 8UM, 9UM, 10UM, 11UMi 13UM) przy drodze krajowej i ulicach zbiorczych.

Zdecydowana większość terenów zabudowy istniejącej w Ujejscu i projektowanej w południowo – zachodniej części obszaru, plan określa jako **tereny zabudowy jednorodzinnej i usługowej** (1MNU – 36MNU). Część tych terenów położona jest na gruntach o niekorzystnych warunkach budowlanych i topoklimatycznych dla zachowania zdrowia mieszkańców. Są to tereny: częściowo 13MNU, fragmentarycznie 8MNU w rejonie przepustu gazociągu DN 400 pod ul.Broniewskiego oraz 22MNU naprzeciwko Straży Pożarnej i sąsiedztwa. Ponadto znajdują się w znacznej części w obrębie ponadnormatywnego hałasu od drogi DK1 w przypadku braku ekranowania.

Korzystne warunki gruntowo – wodne i topoklimatyczne na piaskach grubo-, średnio- i drobnoziarnistych wodnolodowcowych z przewarstwieniami żwirów, o dogodnych warunkach dla budownictwa lekkiego, o dopuszczalnych naciskach około 0,20 MPa, charakteryzują większość terenów przeznaczonych w planie pod **zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą** (MN). Jednak podobnie jak w przypadku terenów MNU część terenów MN położona jest na gruntach o niekorzystnych warunkach dla zachowania zdrowia mieszkańców. Są to: 9MN, 10MN, 12MN, 13MN, 21MN (część wschodnia), 28MN.

Grunty organiczne i inne o występowaniu wód na poziomie 0-1,0 m ppt. są niekorzystne dla wszystkich rodzajów zabudowy z uwagi na złe warunki gruntowo – wodne i topoklimatyczne, a ponadto z uwagi na kolizję z **funkcjami środowiskotwórczymi** (łąki). Występują one w zachodniej części obszaru planistycznego pomiędzy DK1, dawnym przysiółkiem Rowce, tyłami zabudowy przy ul.Broniewskiego i ul.Krynicznej.

Na tych terenach w planie jako nowe zainwestowanie przewiduje się :

- zabudowę mieszkaniową przy ul.40-Lecia (9MN i 28MN), na tyłach ul.Kwiatowej i w jej przedłużeniu (10MN, 11MN, 12MN), na tyłach zabudowy przy ul.Broniewskiego (13MN i cz. 7MN),
- zabudowę mieszkaniowo – usługową na łączniku terenów otwartych (grunty organiczne nienośne) łąk „Dworskie” z łąkami na północy poprzez park (1ZP) – część terenu 22 MNU.

7.4. Ocena projektu planu w aspekcie funkcjonowania struktury przyrodniczej w powiązaniu z otoczeniem.

Podstawowymi elementami struktury przyrodniczej obszaru planistycznego ściśle powiązanymi z otoczeniem są:

- tereny leśne i wskazane do zalesienia na północy (1ZL-3ZL, 1ZL1) łączące się z lasami na zachodzie i wschodzie (Lasy Trzebiesławickie z Bukową Górą), z drobnymi enklawami leśnymi na powstałym obszarze,
- tereny mokrych łąk z licznymi ciekami (zaniedbane rowy melioracyjne, naturalizujące się cieki) w zachodniej części obszaru planistycznego, z ograniczonym powiązaniem z doliną Przemszy przez barierę ekologiczną, którą jest droga krajowa DK1, określone w planie jako tereny rolnicze z zakazem zabudowy (2R, 3R i 7R),
- tereny obrzeża cmentarza, użytków rolnych na północ od ul.Mieszka, na stokach „Pańskiej Góry” i pomiędzy KD1, 6KDZ1/2 i tyłami zabudowy przy ul.Krynicznej (1R, 4R, 5R, 6R, 7R, 8R, 9R oraz 1R1, 2R1, 3R1).

Pozostałe elementy struktury to:

- tereny zadrzewień adaptowane dla funkcji parkowych (1-3ZP) i sportowych (1US) oraz teren rolniczy przeznaczony pod usługi sportu (2US) ,
- tereny starych sadów podworskich i pozostałości parku dworskiego włączone w obręb terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- zadrzewienia śródpolne z pozostałościami sadów poza terenami zabudowy,
- nieliczne uprawiane grunty rolne, ugory i nieużytki porolne z zapoczątkowanym procesem sukcesji (R,R1),
- zieleń towarzysząca zabudowie.

Najistotniejszy korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym występuje na północy w części terenów leśnych. Jego funkcjonowanie jest zagrożone rozprzestrzeniającą się zabudową, zwłaszcza w rejonie Podbuczyn (poza granicami opracowania).

Pozostałe ciągi powiązań lokalnych funkcjonujące w lukach budowlanych i wiążące pomiędzy sobą tereny wieloprzestrzennych łąk nieużytków porolnych, wg ustaleń planu powtórzonych za ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przestaną istnieć. Dotyczy to terenów pomiędzy dwoma łąkami i pomiędzy łąkami, a terenami rolnymi:

- ciąg: teren gruntów organicznych przylegający do ul. Ujejskiej – park – łąki w sąsiedztwie, (aktualnie zabudowywane mokradła),
- ciąg: łąki po zachodniej stronie ul. Broniewskiego w osi okresowego cieku z terenami rolnymi na wschodzie poprzez strefę techniczną gazociągu DN 400 CN 1,6 MPa Szobiszowice – Ząbkowice. Ogrodzenie tych terenów uniemożliwi funkcjonowanie ciągu i dostęp do gazociągu oraz spowoduje powstanie na łąkach wysp ekologicznych skutkujących ubożeniem i degeneracją gatunkową roślin i zwierząt (łąki były niegdyś wskazywane do objęcia ochroną prawną z uwagi na wysokie walory przyrodnicze).

Ustalenia planu, przez wskazanie pod zabudowę mieszkaniową części terenu 25MN i 26MN uszczuplają teren proponowanego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego użytku ekologicznego „Pańska Góra”.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca uwzględnia zalecenia opracowania ekofizjograficznego w stopniu możliwym dla uzyskania zgodności z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Dotyczy to:

- utrzymania terenów leśnych (lasy ochronne wg § 8 ust.1 pkt.3 uchwały) na ciągu powiązań o znaczeniu ponadlokalnym w północnej części obszaru planistycznego (1ZL, 2ZL, 3ZL),
- w sąsiedztwie lasu wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej ze zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej dla wzmocnienia funkcji powiązań (1MN/ZP, 2MN/ZP, 3MN/ZP) i zabudowy mieszkaniowo – usługowej (1UM/ZP),
- utrzymania terenów łąk i dawnych gruntów ornych jako terenów rolniczych wyłączonych z zabudowy (1R – 9R),
- zachowania enklaw leśnych pośród zabudowy i na terenach rolnych (4ZL – 9ZL),
- utrzymania terenów otwartych jako tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy związanej z działalnością rolniczą (1R1, 2R1, 3R1),
- zachowania terenów parkowych (1ZP, 2ZP, 3ZP).

W § 6 pt. „Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego” pkt 2 ustala się m.in. kształtowanie osnowy ekologicznej obszaru objętego planem poprzez ochronę istniejących terenów otwartych o symbolach R i R1, lasów i dolesień ZL, ZL1, zieleni urządzonej ZP, obiektów sportu i rekreacji US oraz zieleni przydomowej i ogrodów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej w ramach terenów MN, MNU i MN/ZP.

W „Zasadach ochrony środowiska przyrody i krajobrazu kulturowego” § 8 pkt 1 brzmi: W celu ochrony terenów przyrodniczo cennych o walorach przyrodniczo-krajobrazowych:

- 1) Wskazuje się na rysunku planu, na działce nr 683/73, położonej przy ul. Krynicznej w terenie 1UKR, dwa pomniki przyrody, prawem chronione na

podstawie Uchwały nr XXIX/490/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 sierpnia 2008r.: buk pospolity i lipę drobnolistną.

- 2) Ustala się ochronę funkcji rolniczej w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach 1R – 9R i 1R1 – 3R1. Wprowadza się ograniczenia w zagospodarowaniu i zainwestowaniu terenów zgodnie z ustaleniami szczegółowymi.
- 3) Lasy położone na obszarze objętym planem w terenach o symbolach: 1ZL – 9ZL są lasami ochronnymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach.
- 4) Ustala się zakaz nieuzasadnionej likwidacji drzewostanu. Przy realizacji obiektów budowlanych postępowanie z istniejącym drzewostanem zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

Rozwinięcie zasad ogólnych określonych w §6 i §8 ma miejsce w ustaleniach szczegółowych pt. „Przeznaczenie terenu, parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu”. W §37 dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej MN określa się minimalną 40% powierzchnię terenu biologicznie czynnego w powierzchni działki, a w §38 dla zabudowy j.w. ze zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej – 50%. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej obejmujących większość terenów aktualnie zabudowanych z udziałem ogrodów i sadow przydomowych, wskaźnik ten wynosi 35% terenu biologicznie czynnego w powierzchni działki budowlanej.

7.5. Wpływ zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na elementy środowiska

7.5.1. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na powierzchnię ziemi

Obszar planistyczny tylko miejscowo był w przeszłości narażony na przekształcenia powierzchni związane z lokalną eksploatacją surowców budowlanych. Obecnie wyrobiska są wypełnione odpadami budowlanymi i innymi. Największe występowały w Podrowcach i na zachodnim stoku Góry Chędówka. Niewielkie nasypy lub wykopy towarzyszą drodze krajowej nr 1. Większe zmiany w tym zakresie wystąpią w trakcie przebudowy tej drogi i realizacji węzła drogowego w rejonie ul.Podbagienko.

Realizacja ustaleń planu w niewielkim stopniu wpłynie na powierzchnię ziemi. Najistotniejsze zmiany będą zachodzić przy uzdatnianiu terenów nie budowlanych (grunty organiczne i o poziomie wód 0 – 1,0 m ppt) na potrzeby budowlane, co będzie skutkować zasypywaniem i nieodwracalnym niszczeniem gruntów rodzimych wraz z siedliskami przyrodniczymi tam występującymi. Dotyczy to terenów omówionych w rozdz. 7.3 (zabudowa przy ul.40-Lecia, fragm. przy ul.Ujejskiej i inne).

7.5.2. Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na wody powierzchniowe i podziemne

W obszarze planistycznym **wody powierzchniowe** to część rowów melioracyjnych na łąkach wraz z ciekami okresowymi (rów zbiorczy wzdłuż ul.Broniewskiego z przepustem pod tą ulicą w rejonie skrzyżowania z magistralnym gazociągiem Szobiszowice – Ząbkowice). Tereny, przez które biegnie ul.40 Lecia (powstała dzięki nadsypaniu trasy odpadami budowlanymi) są mocno nawodnione i częściowo zarośnięte charakterystyczną nadwodną roślinnością. Wody te są narażone na zanieczyszczenie ściekami bytowymi odprowadzanymi na dziko i odciekami z dzikich składowisk odpadów. Bagienne grunty z okresową wodą stojącą na powierzchni występują też w bliskim sąsiedztwie parku za remizą straży pożarnej. Bliżej nie

sprecyzowany termin realizacji rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej przy równoczesnym rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej zagraża dalszą degradacją wód powierzchniowych i podziemnych. Biorąc pod uwagę nie sprecyzowany termin realizacji systemu odprowadzania ścieków w rejonie Ujejsca i zakładane co najmniej podwojenie wielkości terenów osiedleńczych, zachodzi duże prawdopodobieństwo zanieczyszczenia płytko położonych poziomów wodonośnych z uwagi na szczelinowo – krasową strukturę hydrogeologiczną (obszar planistyczny zasila poziom wodonośny poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, wraz z zanieczyszczeniami). Ponadto mogą być problemy z zaopatrzeniem w wodę pitną z ujejskich ujęć położonych już poza granicami opracowania mpzp, ze względu na ich niską wydajność.

Wg § 20 ustaleń planu, w zagospodarowaniu terenów położonych w strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody podziemnej Ujejsce, o zasięgu wskazanym na rysunku planu, obowiązują, ustalone w Decyzji Wojewody Katowickiego OS-I-7211/28/98 z dnia 20 czerwca 1998r., zakazy lokalizacji:

- 1) wysypisk odpadów toksycznych,
- 2) wylewisk ścieków,
- 3) zakładów chemicznych,
- 4) stacji paliw płynnych,
- 5) cmentarzy,
- 6) oczyszczalni ścieków,
- 7) dużych hodowli zwierząt bez odpowiednich urządzeń zabezpieczających,
- 8) nawożenia gruntów rolnych gnojowicą.

W tekście planu, w § 29 ustala się odprowadzenie ścieków systemem kanalizacji sanitarnej do miejskiej oczyszczalni ścieków (pkt 1) z dopuszczeniem na terenach nie objętych planowaną budową miejskiego systemu odprowadzenia ścieków lub w ekonomicznie uzasadnionych przypadkach braku technicznych możliwości podłączenia do zbiorczego systemu kanalizacji - stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków z zakazem doczyszczania w gruncie lub odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, przy czym dopuszczenie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków nie dotyczy terenów objętych strefą ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody podziemnej Ujejsce (4).

W § 30 ustala się następujące zasady w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- 1) Ustala się budowę miejskiego systemu kanalizacji deszczowej w systemie zamkniętym z odprowadzeniem wód opadowych do płynących cieków powierzchniowych
- 2) Zastosowanie lokalnych systemów odwodnień powierzchniowych z rozsączeniem wody w gruntach przepuszczalnych w ramach nieruchomości gruntowej; zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych nie może powodować szkodliwej zmiany stanu wody na gruncie sąsiednim; w przypadku braku powyższych możliwości odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ustala się wykorzystanie miejskiego systemu kanalizacji deszczowej.
- 3) Dopuszcza się zastosowanie zbiorników retencyjnych wód opadowych wraz z pompownią.
- 4) Obowiązek stosowania urządzeń podczyszczających przy odprowadzaniu wód opadowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w

szczegółności z terenów produkcyjnych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne.

Punkt 7 § 8 ustala postępowanie z odpadami zgodnie z zasadami określonymi w mieście Dąbrowa Górnicza oraz przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach, w którym nakazuje się zabezpieczenia gruntu przed infiltracją zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego.

Jeśli zapisy uchwały w zakresie gospodarki wodno – ściekowej byłyby realizowane i egzekwowane, intensyfikacja zainwestowania terenu mogłaby nie wpłynąć negatywnie na środowisko wodne. Znając jednak nawyki naszego społeczeństwa do omijania przepisów, wydaje się to wątpliwe.

7.5.3. Wpływ realizacji ustaleń planu na warunki aerosanitarne i klimat akustyczny

W obrębie zabudowy mieszkaniowej i usługowej wpływ na okresowe pogorszenie warunków aerosanitarnych może mieć użytkowanie tradycyjnych urządzeń grzewczych i stosowanie złej jakości paliw (tym „tradycyjne” spalanie odpadów), ponieważ wymuszane aktualnie nie najlepszą sytuacją ekonomiczną znacznej części społeczeństwa. Postępowanie w tym zakresie zgodnie z zapisem § 31 pkt 2) tekstu planu: „ustala się stosowanie indywidualnych, ekologicznych, nowoczesnych technologii, cechujących się niską emisją zanieczyszczeń w procesie spalania” – w odniesieniu do wszystkich budynków wymagających ogrzewania, może wpłynąć na korzystne **obniżenie ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza**.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na zachodnim obrzeżu Ujejsca jest transport na drodze krajowej nr 1, który stale zwiększa swą intensywność. W ruchu emitowane są: tlenek węgla, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, węglowodory i pył. Przewiduje się [27], że ponadnormatywne emisje dwutlenku azotu będą sięgać około 40m od krawędzi drogi w roku 2014, a w 2024 – już 60m. Jeszcze dalszy zasięg – do 75m, przewiduje się jeśli droga nie będzie zmodernizowana.

Znacznie większy zasięg ma ponadnormatywny **hałas**, który w porze nocnej, bez zabezpieczeń przeciwhałasowych, może w przyszłości osiągnąć zabudowy przy ulicy Ujejskiej, (na odcinku równoległym do DK1). Projekt przebudowy drogi poprzez ekranowanie ogranicza te uciążliwość do 50 – 100m od krawędzi drogi i jej projektowanego powiązania z ul.Konstytucji (Ujejską).

Korzystnym elementem przyjętej w planie struktury funkcjonalno-przestrzennej z pozycji ochrony terenów mieszkaniowych przed hałasem jest przeznaczenie części terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 1 i jej skrzyżowaniem z miejskim układem komunikacyjnym pod realizację nowych zespołów zabudowy usługowej 4U, 2UM, 3UM, 4UM, 5UM i usługowo-produkcyjnej 1UP, 2UP.

Ochronę przed nadmiernym **promieniowaniem elektromagnetycznym** zabezpiecza ustalenie w § 34 pkt 2-a) „Dopuszcza się ... na terenach MN i MN/ZP o dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej wyłącznie infrastrukturę telekomunikacyjną o nieznacznym oddziaływaniu”.

Jakkolwiek w obrębie KD1 linia elektroenergetyczna 110 kV nie stwarza obecnie zagrożenia promieniowaniem, będzie w ramach przebudowy drogi podniesiona [27].

7.5.4 Wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na zasoby przyrody i krajobraz kulturowy

Wpływ realizacji ustaleń planu na zasoby przyrody będzie polegał na:

- zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej poprzez ponad dwukrotne zwiększenie powierzchni zainwestowania w porównaniu ze stanem obecnym,
- przerwaniu ciągłości przestrzennej (fragmentacji) terenów biologicznie czynnych przez stwarzanie barier w postaci zabudowy i ogrodzeń działek (obudowa ul.40-Lecia, rejon skrzyżowania gazociągu magistralnego z ul.Broniewskiego, rejon w sąsiedztwie Straży Pożarnej),
- zmianie rodzaju szaty roślinnej w obrębie działek,
- zaniku gatunków charakterystycznych dla obecnych zbiorowisk (szczególnie istotnych na terenach mokrych łąk),

Równocześnie tekst planu zawiera zapisy:

- o kształtowaniu osnowy ekologicznej obszaru objętego planem poprzez ochronę istniejących terenów otwartych R i R1, lasów i dolesień ZL, ZL1, zieleni urządzonej ZP, obiektów sportu i rekreacji US oraz zieleni przydomowej i ogrodów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej w ramach terenów MNU i MN, MN/ZP (§ 6 pkt 2),
- umożliwiające utrzymanie funkcji powiązań na ciągu o znaczeniu ponadlokalnym (lasy i możliwość dolesień w części północnej obszaru planistycznego),
- potwierdzające potrzebę ochrony terenów przyrodniczo cennych o walorach przyrodniczo – krajobrazowych (§ 8 ust. 1), a w tym:
 - pomników przyrody na terenie 1 UKR,
 - funkcji ochronnych rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - funkcji ochronnych lasów,
 - ochronę istniejącego drzewostanu i remiz śródpolnych,
- ochronę dziedzictwa kulturowego i krajobrazu (§ 9 - § 13) poprzez:
 - wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej, w tym przedpola widokowego kaplicy wpisanej do rejestru zabytków,
 - ochronę budynków historycznych,
 - ochronę zachowanych elementów historycznego układu urbanistycznego dawnego dworu,
 - ochronę kapliczek i krzyży przydrożnych,
 - ustalenie strefy obserwacji archeologicznej – z uszczegółowieniem tych zapisów.

Natomiast **ochrona punktów i ciągów widokowych**, istotna dla rozwoju funkcji turystycznych całego rejonu ujawnia się w rysunku planu, w części ustaleń dotyczącej ekspozycji Góry Bukowej z ul.Broniewskiego. Ponieważ w części północnej obszaru dotyczy to terenów rolniczych wyłączonych z zabudowy można powiedzieć, że ochrona krajobrazu w rejonie Góry Bukowej jest zapewniona (1R).

Nie ma tej pewności w przypadku ochrony widoku Reckiego Lasu od strony drogi 8KDD1/2 i z ul.Gruszeckiego, gdzie w otoczeniu są tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy związanej z działalnością rolniczą. Kapliczka stojąca na rozwidleniu historycznych dróg do Bugaja (Tucznawa) i do Wygiełzowa (Ząbkowice) była swoistym drogowskazem i orientacyjnym punktem widokowym [12].

Jeśli przyjąć, że zabudowa terenu nowymi obiektami mieszkaniowymi i mieszkaniowo – usługowymi będzie się odbywać zgodnie z ustaleniami planu dotyczącymi wskaźników zabudowy, wysokości obiektów, kształtów i kolorystyki

dachów, materiałów wykończeniowych i ogrodzeń, można by mieć nadzieję na ukształtowanie osiedli o harmonijnym krajobrazie.

7.6 Szczególne zagrożenia środowiska

Tego rodzaju zagrożenia mają obecnie i będą mieć w przyszłości swoje źródło w granicznym przebiegu drogi krajowej nr 1. Dotyczy to nie tylko emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu ale też bezpieczeństwa ludzi: zagrożenia **awarią** w przypadku wystąpienia kolizji lub innego wypadku z udziałem pojazdów transportujących substancje lub odpady niebezpieczne, a następnie wydostaniem się substancji niebezpiecznych na jezdnię lub pas jezdni. Zdarzenie takie może spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego, skażenie powietrza poprzez np. ulatniające się opary, toksyczne produkty spalania substancji niebezpiecznych, co stanowi szczególne niebezpieczeństwo w miejscach zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Planowana przebudowa drogi krajowej nr 1 [27] do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Podwarpie – Dąbrowa Górnicza km 14+000 – 20+500, wynika m. in. z przewidywanego do 2024 r. podwojenia wielkości ruchu; z obecnych 27 360 pojazdów /dobę na odcinku pomiędzy skrzyżowaniem z ul.Ujejską i ul.Kryniczną, do 46 090 pojazdów w roku 2014 i 54 850 w roku 2024. Proporcjonalnie wzrośnie też uciążliwość ruchu (28% pojazdów ciężkich). Droga nadal będzie mieć dwie 7m jezdnie po dwa pasy ruchu, z pasem rozdzielającym o szerokości 4,0m, pasy awaryjne po 2,5m i nieutwardzone pobocza. Nowością są drogi serwisowe. Przyjęta prędkość projektowa – 100 km/h. Dopuszczalne obciążenie nawierzchni – 115kN/oś. Droga nie będzie mieć skrzyżowań jednopoziomowych, a w obszarze opracowania planuje się węzeł „Ząbkowice” (w rejonie ul.Podbagienko). Przyjęty wariant rozwiązania wymaga najmniejszych wyburzeń. Przewiduje się realizację ekranów akustycznych długości 690m o wysokości 3,0m oraz 9180m o wysokości 6,0m. Mimo tych zabezpieczeń ponadnormatywny **hałas** będzie mieć zasięg do 100,0m od jezdni [27]. W strefie tej przewiduje się tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej UP, usługowej U i usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową (adaptacja istniejącej) oraz usługowo-mieszkaniowej (MNU).

7.7 Metody analizy skutków realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W zakresie monitoringu skutków realizacji planu na środowisko przyjęto:

- a) nadzór w trakcie realizacji inwestycji w celu sprawdzania zgodności wykonywanych prac ze środkami łagodzenia niekorzystnych oddziaływań na środowisko (wskaźników ustalonych w planie w zakresie udziału powierzchni biologicznie aktywnych w powierzchni działek budowlanych oraz stosowania rozwiązań chroniących wody przygruntowe i podziemne przed zanieczyszczeniem)
- b) monitorowanie okresowe funkcjonowania urządzeń służących ochronie środowiska.

Monitorowanie w zakresie realizacji inwestycji odbywać się winno poprzez badanie zgodności z dokumentacjami projektowymi ze szczególnym zwróceniem uwagi na gospodarkę wodno–ściekową oraz gospodarkę odpadami. Dotyczy to:

- sprawdzania umów na wywożenie ścieków oraz okresowe badania szczelności zbiorników – co najmniej jedno badanie w roku na przemian w okresie zimowym i letnim,
- okresowego sprawdzania umów w zakresie podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej po jej zrealizowaniu,
- okresowe sprawdzanie umów dotyczących wywozu odpadów.

Burmistrz Miasta powinien dokonywać oceny realizacji ustaleń projektu planu w zakresie zgodności z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska i wykorzystania przestrzeni w trakcie przeprowadzania analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, o jakiej mowa w art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. NR 80, poz. 719 z późn. zm.). Szczególnie istotne będzie tutaj dotrzymanie standardów akustycznych, stosowanie rozwiązań chroniących grunty oraz wody powierzchniowe i podziemne przed zanieczyszczeniem, utrzymanie walorów i powiązań przyrodniczych.

8. STRESZCZENIE Z PODSUMOWANIEM PROGNOZY

Sporządzona prognoza oddziaływania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zmianami). Prognozę sporządza się w celu określenia skutków ustaleń planu na wszystkie elementy środowiska uwzględniając: rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań, prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych, a także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Plan obejmuje obszar o powierzchni 424 ha, którego granica przebiega: od północy śladem drogi gruntowej przez tereny leśne oraz drogami polnymi, w tym częściowo śladem ul. Wysokiej, od wschodu częściowo wzdłuż ul. Konstytucji, a następnie drogami polnymi, w tym na fragmencie śladem ul. Gruszeckiego i Przełajowej, od zachodu wzdłuż śladu drogi krajowej oraz granicy administracyjnej miasta Dąbrowa Górnicza z miastem i gminą Siewierz. Południową granicę stanowi skrzyżowanie drogi krajowej nr 1 z ul. Konstytucji.

Większość obszaru to tereny rolnicze, dawne pola uprawne i łąki w obniżeniu dolinnym oraz mały kompleks leśny na północy. Osadnictwo koncentruje się wzdłuż ulic: Broniewskiego, Ujejskiej, Krynicznej, także przy ul. Mieszka I, Olimpijskiej i Ogrodników. Proponowane nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lokalizowane są po sąsiedzku, ale też i w oderwaniu od dotychczasowych terenów. W obszarze uciążliwego oddziaływania drogi krajowej nr 1 i jej przyszłego węzła „Ząbkowice” lokalizuje się tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej, usługowej i usługowej z towarzyszącą istniejącą zabudową mieszkaniową. Tereny dotychczasowej zabudowy to tereny mieszkaniowo – usługowe, w obrębie której występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca i bliźniacza, zabudowa usługowa, zachowane budynki mieszkalne wielorodzinne, istniejąca zabudowa zagrodowa i różne towarzyszące obiekty gospodarcze w otoczeniu zieleni. Niedysiejsza rolnicza wieś aktualnie przekształca się w podmiejskie osiedle mieszkaniowe.

Zatraca się zasada utrzymania ciągłości przestrzennej terenów otwartych i ziarnistości układów osadniczych ze szkodą dla funkcjonowania obu rodzajów użytkowania obszarów. Plan podtrzymuje i wzbogaca tereny ponadlokalnego korytarza ekologicznego, którego częścią jest las z proponowanym zalesieniem byłego gruntu rolnego. Natomiast łąki stają się „wyspami ekologicznymi”. Niemniej wskaźniki udziału przestrzeni biologicznie czynnej w obrębie terenów budowlanych jak i tereny zieleni parkowej oraz drobne enklawy leśne pośród zabudowy wskazują na możliwość utrzymania różnorodności biologicznej wzbogaconej przez bliskie sąsiedztwo z kompleksami o dużej wartości przyrodniczej (Bukowa Góra, Recki Las).

Obok stałego i wzmagającego się niekorzystnego oddziaływania na otoczenie i ludzi drogi krajowej nr 1 bardzo istotnym zagrożeniem dla środowiska, a ściślej – dla wymagających najwyższej ochrony zasobów wód podziemnych, eksploatowanych dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną, jest brak kanalizacji sanitarnej. Tymczasowe urządzenia gromadzenia ścieków bytowo – komunalnych w obrębie działek dopuszczone ustaleniami planu do czasu realizacji pełnego systemu kanalizacji rozdzielczej, wymagają stałej kontroli szczelności.

Korzystny dla zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców nowej zabudowy jest zaprojektowany układ drogowo – uliczny (możliwość dwustronnego dojazdu pojazdów uprzywilejowanych). Również realizacja urządzeń i sieci infrastruktury technicznej wg zasad określonych w tekście planu będzie korzystna dla mieszkańców i środowiska. Wyjątek stanowią tu wskazywane planem tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone fragmentarycznie w obrębie strefy kontrolowanej korytarza 4 magistralnych gazociągów wysokoprężnych i gazociągu Sobiszowice – Ząbkowice. Jest to narażanie bezpieczeństwa mieszkańców ewentualnej zabudowy w strefie i w jej bezpośrednim sąsiedztwie na skutek potencjalnej awarii rurociągów (wybuchu).

Przeprowadzona analiza ustaleń planu i prognoza potencjalnych skutków ich realizacji wskazuje na spełnienie wszystkich wymogów prawnych i merytorycznych w zastanej sytuacji rzeczowej i formalnej.

Zakładając teoretycznie, że ustalenia planu będą realizowane, można założyć, że:

- stan czystości powietrza atmosferycznego nie pogorszy się, albo nawet ulegnie poprawie dzięki zastosowaniu do celów grzewczych nowoczesnych technologii, cechujących się niską emisją zanieczyszczeń w procesie spalania,
- nie ulegnie pogorszeniu klimat akustyczny dzięki zastosowaniu w trakcie przebudowy drogi krajowej nr 1 dźwiękochłonnych nawierzchni i ekranów akustycznych,
- jakość zaopatrzenia w wodę pitną wzrośnie skutkiem rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej,
- zwiększy się bezpieczeństwo pożarowe przez dostosowanie parametrów technicznych sieci wodociągowej do wymogów przeciwpożarowych,
- zostanie ograniczone zagrożenie zanieczyszczaniem środowiska ściekami komunalnymi poprzez budowę systemu kanalizacji rozdzielczej, a do czasu kiedy to nastąpi – przez gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach i wywóz na oczyszczalnię (co wymaga nadzoru administracyjnego),
- zaniknie „dziki” sposób pozbywania się odpadów (dzięki zamierzonemu obciążeniu wszystkich mieszkańców miast i gmin opłatami za właściwą gospodarkę odpadami w gminach),

- funkcjonowanie struktury przyrodniczej i walory krajobrazu nie ulegną pogorszeniu w części północnej i wschodniej obszaru planistycznego, także w obrębie zabudowy.

Syntetyczną ocenę wpływu realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko i zdrowie ludzi zawiera tabela nr 1, zaś szczegółową prognozę oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko i ludzi – tabela nr 2.

9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Mapa topograficzna Polski 1:10 000, ark. Dąbrowa Górnicza M-34-51-C-d-2 i ark. Dąbrowa Górnicza – Bielowizna M-34-51-D-c-1
2. Warunki ekofizjograficzne miasta Dąbrowa Górnicza – Przedsiębiorstwo Usługowe „GEOGRAF”, Opr. dr Jerzy Wach z zespołem, Dąbrowa Górnicza, listopad 2003
3. Mapa form geomorfologicznych ze szczególnym uwzględnieniem form antropogenicznych województwa katowickiego, w skali 1: 25 000, PPGK Warszawa 1986-1988
4. Mapa geologiczno-inżynierska m. Dąbrowa Górnicza; mapa gruntów w skali 1: 10 000 i Mapa klasyfikacji terenu dla potrzeb budownictwa w skali 1: 10 000; Przedsiębiorstwo GEMES Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej
5. Mapa Wojskowego Instytutu Geograficznego 1: 100 000, ark. Katowice, Warszawa 1933
6. Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark.521.4 Tarnowskie Góry i ark.522.3 Zawiercie, OPGK Poznań 1986, 1987
7. Mapa sozologiczna w skali 1: 50 000, ark. M-34-51-C (Siewierz), ark. M-34-51-D (Zawiercie), Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995
8. Inwentaryzacja terenu, BRM „Katowice” Sp. z o.o. 2009r., zdjęcia lotnicze
9. Mapa roślinności potencjalnej województwa katowickiego, skala 1: 100 000, F.Celiński, S.Wika 1989
10. Studium historyczne miasta Dąbrowa Górnicza t. I część historyczna, t. I, II i III – Pracownie Konserwacji Zabytków „Arkana” Sp. z o.o. Pracownia Dokumentacji Naukowo – Historycznej, Kraków 1998-1999
11. Górny Śląsk i Zagłębie w dawnych opisach, Wyd. Śląsk Katowice 1984
12. Mapa Topograficzna Karty Królestwa Polskiego (tzw. Kwatermistrzostwa) z 1817r. (wyd. II z 1864r.)
13. Ogólna waloryzacja przyrodnicza Dąbrowy Górniczej (F. Celiński, A.Czyłok) Dąbrowa Górnicza 1994
14. Waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowa Górnicza (P.Cempulik, J.Betleja, K.Holeksa) PPPP „proNatura” we Wrocławiu, Oddział przy Muzeum Górnośląskim w Bytomiu, 1994
15. Ogólna waloryzacja przyrodnicza Dąbrowy Górniczej (Aktualizacja Ogólnej waloryzacji przyrodniczej Dąbrowy Górniczej wykonanej w 1994r.) Opr. prof. A.Czyłok z zespołem, Sosnowiec 2007 i 2008
16. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m. Dąbrowa Górnicza (Uchwała Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008r.)
17. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego – Uchwała Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004r. (Dz. U. Woj. Śl. Nr 68 z dnia 27 lipca 2004r.)

18. Stan środowiska w województwie śląskim w 2007r. – Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Katowice 2008r.
19. Raport o stanie sanitarnym powietrza w województwie śląskim w 2004r. WSS-E w Katowicach, 2005r.
20. Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Dąbrowy Górniczej na lata 2008 – 2012 (Atmoterm S.A. październik 2008r.)
21. Ekspertyza dotycząca elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego pochodzącego od instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych, radiolokacyjnych i teletransmisyjnych oraz linii i stacji elektroenergetycznych o napięciu znamionowym równym lub wyższym 110 kV zlokalizowanych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza – WASKO S.A., Gliwice. październik 2005r.
22. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Psary; W.S.C. „Weber HG” – Pracownia Urbanistyki i Architektury, Psary 2005r.
23. Mapa występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia skala 1:100 000, PIG Warszawa 1997r.
24. Odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej dla terenów położonych w rejonie Ujejsca (Pismo Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza znak: WUA.LW.7321-58/09 z dnia 01.12.2009r.)
25. Informacje Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej z lat 2010, 2011, 2012
26. Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w rejonie Ujejsca – Biuro Rozwoju Miasta „Katowice” Sp. z o.o., Katowice, sierpień 2010 r.
27. Raport o oddziaływaniu na środowisko drogi krajowej nr 1 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Podwarpie – Dąbrowa Górnicza, km 14+000 – 20+500 – WASKO S.A. Gliwice, październik 2010 (udostępniony do wglądu 10.12. 2010r. na podstawie pisma GDDKiA –O/Ka-P1/PM/439/41b/2010/P)
28. Mapa akustyczna dla Dąbrowy Górniczej, SECTEC Adam Naguszewski (lider), BMT ARGOS Sp. z o.o., 2011r. na podstawie pomiarów z 2010r.
29. Wizje terenu

Tabela nr 1

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W REJONIE UJEJSKA
SYNTETYCZNA OCENA WPLYWU REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO I ZDROWIE LUDZI**

Lp.	Tereny:	Syntetyczna ocena wpływu na środowisko		Rodzaje skutków: N – nieodwracalne O – odwracalne d – długotrwale k – krótkotrwale	Elementy środowiska szczególnie podatne na zmiany wynikające z realizacji ustaleń planu, zagrożenia dla środowiska i mieszkańców
		Skutki pozytywne	Skutki negatywne		
1	2	3	4	5	6
1	– zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej istniejącej i projektowanej: • na terenach o niekorzystnych warunkach fizjograficznych • w strefach kontrolowanych gazociągów magistralnych • na pozostałych terenach	• • •	D potencjalnie BD M	N – M Ok – M Od – M	grunty organiczne, siedliska mokrych łąk, bioróżnorodność, zdrowie mieszkańców bezpieczeństwo mieszkańców (potencjalne awarie sieci) powietrze, grunty, wody powierzchniowe i podziemne (potencjalne zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze względu na zwiększenie powierzchni terenów mieszkaniowych)
2	– zabudowy mieszkaniowej jednorodzinna z większym udziałem powierzchni biologicznie czynnej	M	U	Od – P	funkcjonowanie korytarza ekologicznego wschód – zachód utrudnione ogrodzeniami działek
3	– zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (głównie istniejącej)	•	U	Od – M	powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne („tradycyjna” emisja zanieczyszczeń)
4	– zabudowy usługowej i towarzyszącej mieszkaniowej	•	U	Od – M	powietrze, zdrowie mieszkańców (częściowo ponadnormatywny hałas komunikacyjny i zagrożenie potencjalnymi awariami)
5	– zabudowy usługowej: • w sąsiedztwie DK1 • na pozostałych terenach	M (ekranowanie) • U	D M	N – M Od – M	powierzchnia ziemi i roślinność powietrze, powierzchnia ziemi
6	– zabudowy z zakresu kultu religijnego	U (pomniki przyrody i historii)	•	Ok – M	hałas (dzwony, śpiewy)
7	– zabudowy usługowej z zakresu sportu i turystyki (istn.)	•	M	Ok – M	szata roślinna (wydeptywanie)
8	– zabudowy usługowej z zakresu nauki i oświaty	•	M	Ok – M	szata roślinna (wydeptywanie)
9	– zabudowy usługowo – produkcyjnej	M (ekranowanie)	U	N – M	wszystkie elementy środowiska, głównie biotyczne
10	– zabudowy obsługi w gospodarstwach rolnych	•	M	Ok – M	hałas
11	– rolne wyłączone z zabudowy	BD (ochrona krajobrazu otwartego)	U	Od – M	zanik użytkowania rolniczego skutkujący zmianami w strukturze siedliskowej i gatunkowej biocenozy
12	– rolne z dopuszczoną zabudową związaną z działalnością rolniczą	D	U	Od – M	wody powierzchniowe i podziemne, krajobraz
13	– lasów	BD	•	Od – P	funkcja korytarza ekologicznego wschód – zachód
14	– rolne do zalesienia	D	•	Od – P	jak wyżej
15	– infrastruktura technicznej	•	M	Od – M	powierzchnia ziemi
16	– dróg publicznych w tym częściowo DK1 i jej łącznice	•	BD	Nd – P	wszystkie elementy środowiska i bezpieczeństwo ludzi (hałas, zanieczyszczenia powietrza, zagrożenie awarią)
17	– ulic publicznych klasy zbiorczej i lokalnej	•	D	Od – M	jak wyżej, w mniejszym zakresie
18	– ulic dojazdowych	•	U	Ok – M	jak wyżej, w niewielkim stopniu
19	– dróg wewnętrznych i komunikacji pieszo – rowerowej	•	M	Ok – M	jak wyżej – znikome
Skala oddziaływania na środowisko:		• – brak skutków, M – małe, U – umiarkowane, D – duże, BD – bardzo duże		M – miejscowe (w obszarze planistycznym) P – ponadlokalne	

SZCZEGÓŁOWA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

Lp.	Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Numer i symbol terenu	Powierzchnia ziemi i gleby	Wody powierzchniowe i podziemne		Warunki klimatyczne i czystość powietrza atmosferycznego	Klimat akustyczny (od sąsiedztwa)	Zasoby przyrody		Walory krajobrazu	Zdrowie mieszkańców	Zagrożenie awarią (od sąsiedztwa)
			retencja	zagrożenie zanieczyszczeniem *			ciągłość przestrzenna powiązań przyrodniczych	różnorodność biologiczna			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej										
1.1	1MN-4MN, 6MN	-1	-1	-1	•	•	-1	-1	-1	+2	• (-2)
1.2	8MN	-1	-1	-1	•	•	-1	-1	-3	+1	•
1.3	5MN	-1	-1	-1	-1	•	-2	-2	-2	+1	• (-1)
1.4	7MN	-1	-1	-1	-1	•	-1	-1	-1	-1	• (-2)
1.5	9MN, 28MN	-3	-2	-2	-3	• (-2)	-3!	-3	-3!	-3!	•
1.6	10MN-13MN	-2	-2	-2	-2	• (-1)	-2	-2	-2	-2	•
1.7	14MN-19MN, 27MN	-1	-1	-1	•	•	-1	-1	-1	+1	• (-1)
1.8	21MN-22MN	-1	-1	-1	-3	• (-1)	-2	-2	-1	-1	• (-1)
1.9	20MN i cz. wsch. 24MN	-1	-1	-1	•	•	-2	-2	-3!	•	• (-3!)
1.10	23MN-25MN	-2	-1	-1	•	•	-2	-2	-2	+1	•
1.11	26MN	-3	-2	-2	•	• (-1)	-3	-3!	-3	-2	•
2	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej ze zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej										
2.1	1MN/ZP	-1	•	-1	•	•	-1	-1	•	+1	•
2.2	2MN/ZP-3MN/ZP, 1UM/ZP	-1	•	-1	•	•	-1	-1	•	+1	• (-2)
3	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej										
3.1	1MNU, 2MNU, 5MNU, 7MNU	-2	-2	-2	-1	-1	-2	-1	-1	•	• (-2)
3.2	4MNU, 6MNU, 9MNU	-2	-2	-2	•	-1	-2	-1	-1	+1	•
3.3	8MNU, 20MNU (cz. 16MN)	-2	-2	-2	-1	-1	-3!	-3	-3	-2	• (-3)
3.4	10MNU	-2	-2	-2	-2	-1 (-3)	-2	-1	-2	-3	• (-2)
3.5	11MNU-13MNU	-2	-2	-2	-1	-1 (-2)	-1	-1	-1	-1	• (-2)
3.6	3MNU, 14MNU-19MNU, 21MNU-23MNU, 25MNU, 26MNU, 30MNU, 31MNU, 36MNU	-2	-2	-2	-1	-1 (-2)	-2	-2	-1	-2	• (-2)
3.7	27MNU	-2	-2	-2	-2	-1 (-2)	-2	-2	-1	-2	• (-2)
3.8	24MNU, 28MNU, 29MNU, 32MNU-35MNU	-3	-3	-2	-2	-1 (-2)	-3	-3	-2	+1	• (-1)
4	Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową										
4.1	1UM	-2	-2	-2	-2	-1	-3	-3	-3	+1	•
4.2	2UM-6UM	-3	-3	-2	-2	-2 (-3)	-3	-3	-3	-2	-1 (-3)
4.3	7UM-13UM	-3	-3	-2	-2	-2	-2	-2	-3	-3	• (-2)
5	Zabudowa usługowa z towarzyszącą funkcją mieszkaniową i zwiększonym udziałem powierzchni biologicznie czynnej										
	1UM/ZP	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1 (-2)
6	Tereny zabudowy usługowej										
6.1	1U-3U	-2	-2	-2	-1	-1 (-2)	-2	-2	-1	•	• (-1)
6.2	4U	-3	-3	-2	•	-1 (-3)	-3	-3	-2	•	-1 (-3)
7	Tereny usług kultu religijnego										
	1UKR	-2	-2	-2	•	-1 (-2)	-1	-1	•	•	• (-1)
8	Tereny obiektów sportu i rekreacji										
	1US, 2US	-1	•	-1	•	-1	-1	-1	•	•	• (-2)
9	Tereny zabudowy usługowej z zakresu nauki i oświaty										
	1UO	-2	-2	-2	•	-1	-2	-2	•	•	•
10	Tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej										
	1UP-2UP	-3	-3	-2	•	-2 (-3)	-3	-3	-2	•	-2 (-2)
11	Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych										
	1RU, 2RU	-3	-3	-2	-2	-2	-3	-3	-2	•	-1
12	Tereny zieleni urządzonej										
	1ZP-3ZP	+2	+3	•	+2	•	+2	+2	+2	•	•
13	Tereny rolnicze wyłączone z zabudowy										
	1R-9R	+3	+3	•	+2	•	+3	+2	+3	•	•
14	Tereny lasów										
	1ZL-9ZL	+3	+3	•	+3	•	+3	+3	+3	•	•
15	Teren rolniczy z dopuszczeniem zalesienia										
	1ZL1	+3	+3	•	+3	•	+3!	+2	+3	•	•
16	Teren urządzeń infrastruktury technicznej z zakresu elektroenergetyki										
	1E-3E	•	•	•	•	•	•	•	-1	•	-1
17	Teren urządzeń infrastruktury technicznej z zakresu gazownictwa										
	1G, 2G	•	•	•	•	•	•	•	-1	•	-2
18	Tereny dróg publicznych i skrzyżowań dróg publicznych										
	1KD-3KD	-3	-3	-2	-2	-2	-3	-3	-2	-2	-3
19	Tereny dróg publicznych klasy zbiorczej										
	1KDZ1/2-7KDZ1/2	-3	-3	-2	-3	-3	-3	-3	-2	-3	-2
20	Tereny dróg publicznych klasy lokalnej										
	1KDL1/2-3KDL1/2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
21	Tereny dróg publicznych klasy dojazdowej										
	1KDD1/2-18KDD1/2	-2	-2	-2	-2	-1	-2	-2	-1	-1	-1
22	Tereny dróg publicznych klasy dojazdowej o zmniejszonej szerokości										
	1KDD-3KDD	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	•	-1	•
23	Drogi wewnętrzne										
	1KDW-12KDW	-1	-1	•	•	•	-1	-1	•	•	•
24	Tereny komunikacji pieszo-rowerowej										
	1Kpr-5Kpr	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

* zagrożenie zanieczyszczeniem przy braku rozdzielczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej

SKALA ODDZIAŁYWANIA ZREALIZOWANYCH USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO I ZDROWIE LUDZI

+3	korzystne	-1	niewielkie niekorzystne
+2	średnio-korzystne	-2	umiarkowanie niekorzystne
+1	mało-korzystne	-3	zdecydowanie niekorzystne
•	brak lub nieistotne	!	najwyższy stopień istotności skutków